

GUBIÈRNU DI KÒRSOU

REGEERPROGRAMMA 2022-2025

**OP WEG NAAR HERSTEL EN
EEN BETERE KWALITEIT VAN
LEVEN VOOR HET VOLK**

REGEERPROGRAMMA 2022-2025

VOORWOORD

Deze regering gevormd door de Movemento Futuro Kòrsou (MFK) en de Partido Nashonal di Pueblo (PNP) gaat de regeerperiode 2021-2025 in met het vertrouwen en grootschalige steun van het Curaçaose volk.

Deze regering is vastberaden een regeringsbeleid te hanteren dat door het volk wordt gedragen. Dit vergt, in alle aspecten, een transparante toenadering tot het volk. Naast het inlichten van de gemeenschap over bestuurlijke zaken waarbij er beslissingen dienen te worden genomen, moet ervoor gezorgd worden dat te nemen besluiten ten voordele zijn van het volk.

Ons land kampt met enorme uitdagingen die zij het hoofd moet bieden, waar deze regering dan ook goed op de hoogte van is. De covid-19-pandemie heeft ons hard getroffen en onze kwetsbaarheden blootgesteld. Het kabinet Pisas II treft echter een situatie aan die niet alleen te wijten is aan de covid-pandemie en andere externe oorzaken.

DE AANGETROFFEN SITUATIE IS EEN REFLECTIE VAN ONVOLDOENDE POLITIEK-BESTUURLIJKE DAADKRACHT, LEIDERSCHAP EN HET UITBLIJVEN VAN VELE NOODZAKELIJKE STRUCTURELE HERVORMINGEN.

De overheidsorganisatie kent vele dringende uitdagingen die niet zijn geadresseerd, waardoor er zowel voor basale overheidstaken, als voor maatschappelijke uitdagingen onvoldoende beleids- en uitvoeringscapaciteit aanwezig is. Voor mijn kabinet was de eerste noodzakelijke stap om zoveel mogelijk grip te krijgen op lopende zaken en onvolkomenheden in het beleid en de beleidsuitvoering recht te trekken. Binnen de ministeries ontbrak op bestuurlijk niveau een duidelijke visie, prioritering en accountability voor het behalen van resultaten.

Om het tij te keren zullen wij samen met de gemeenschap de komende jaren op sociaal-maatschappelijk en economisch gebied verschillende complexe situaties het hoofd moeten bieden. Hieronder valt onder andere te denken aan duurzame ontwikkelingen, de steeds groeiende en gediversifieerde sociale aspecten en natuurlijk het financieel, economisch en sociaal-maatschappelijk herstel als gevolg van de covid-19-pandemie. Desalniettemin zal deze regering te allen tijde het belang van dit volk op de eerste plaats zetten. Deze regering zal gebruikmaken van het beste dat ons land te bieden heeft en dat zijn onze mensen.

De regering zal zich inzetten om kansen te creëren voor het Curaçaose volk en zal er alles aan doen om ervoor te zorgen dat burgers, bedrijven en NGO's productief zijn en zodoende een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan ons land en de kwetsbare groepen binnen de gemeenschap.

Onze leus voor de regeerperiode 2022-2025 is: "Un gobernashon di pueblo, pa pueblo | huntu ku pueblo di Kòrsou ta pueblo su bùrt" (Een regering van het volk, voor het volk en samen met het volk. Het volk is nu aan de beurt.).

INHOUD

VOORWOORD	2
REGEREN VOOR HET VOLK	6
Onze belofte aan het volk	6
Gedeelde waarden	8
UITDAGINGEN GAAN WE SAMEN AAN	9
COVID-19 raakt ons allemaal	10
Samen tegen COVID-19	12
DE OPZET VAN HET REGEERPROGRAMMA	16
De gehanteerde benadering	17
Het Landspakket Curaçao	18
De Agenda 2030	20
DE MINISTERIES	22
Ministerie van Algemene Zaken	24
Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening	34
Ministerie van Economische Ontwikkeling	44
Ministerie van Financiën	54
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	65
Ministerie van Justitie	76
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	87
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	98
Ministerie van Vervoer, Verkeer en Ruimtelijke Planning	108

REGEERPROGRAMMA 2022-2025
**OP WEG NAAR HERSTEL EN
EEN BETERE KWALITEIT VAN
LEVEN VOOR HET VOLK**

REGEREN VOOR HET VOLK

ONZE BELOFTE AAN HET VOLK

De boodschap van deze regering is gericht aan het volk. Wij zullen ons inzetten om het welzijnsniveau van de bevolking van Curaçao te verhogen door het sociaal, financieel en economisch fundament van ons land te herstellen, stabiliseren en versterken. Wij zullen ons blijven inzetten om het vertrouwen van volk te behouden en een verschil te maken voor ons land en voor de bevolking van Curaçao.

Ons ambitieniveau is hoog en past bij de eisen van deze tijd. Wij zijn ons ervan bewust dat de weg ernaartoe lang en moeizaam is. In de periode tot en met het jaar 2025 is onze focus gericht op het bouwen van een solide basis voor de duurzame ontwikkeling van ons land. Op deze solide basis gaan we voortbouwen.

ZOALS GESTELD IN ONS REGEERPROGRAMMA IS ONZE VISIE GESTOELD OP DE VOLGENDE VIJF STRATEGISCHE PIJLERS.

EEN HOGE KWALITEIT VAN LEVEN

Dit houdt in dat iedereen in hoge mate toegang heeft tot en verzekerd is van werk, medische zorg, onderwijs en vorming (life skills), huisvesting, vervoer en sociale zorg voor zowel jongeren, volwassenen als ouderen, in combinatie met een groot dagelijks gevoel van veiligheid en zekerheid.

EEN LEVENS- STANDAARD OP HOOG NIVEAU

Dit houdt in dat iemand door middel van een bepaalde bron van inkomsten over voldoende (financiële) middelen beschikt om verzekerd te zijn van een gezond en veilig leven.

SOCIALE COHESIE

Mensen die zichzelf, anderen, hun gemeenschap en buitenlanders kunnen respecteren en waarderen. Dit middels het uitdragen van een beleid gericht op het tegengaan van verdeeldheid onder het volk.

REGEREN VOOR HET VOLK

Een democratische vorm van besturen die op effectieve en doelmatige wijze dichter bij het volk staat. Een overheid die een warm hart toedraagt aan alle burgers. Een regering die ruimte biedt voor meer mogelijkheden, opererend vanuit een effectief en efficiënt overheidsapparaat dat bestaat uit hoog capabele functionarissen. Die uit is op participatie en op transparante wijze haar werk uitvoert, altijd met respect voor anderen met name de kleinere groepen en minderbedeelden binnen de gemeenschap, uitgaande van de principiële waarden van onze democratie.

FACILITATOR EN VANGNET

Het aan het gehele volk optimaal bieden van kansen voor spirituele, mentale, fysieke en sociaal-emotionele ontwikkeling. Burgers, bedrijven en organisaties de ruimte en mogelijkheden bieden om voor zichzelf en ons land vooruit te komen, o.a. door het bieden van steun aan diegenen die deze het hardst nodig hebben.

GEDEELDE WAARDEN

De partijen MFK en PNP zijn overeengekomen om samen op te trekken en te regeren vanuit een gezamenlijke visie, gedeelde ambities en kernwaarden. Deze kernwaarden zijn de drijfveren van de regering Pisas II en geven blijk van waarvoor deze regering staat.

INTEGRITEIT

Wij handelen conform geldende principes, normen en waarden, en vigerende wet- en regelgeving. Wij zijn integer ook als niemand kijkt.

RESPECT

Wij waarderen elke persoon en accepteren elkaar zoals wij zijn rekening houdend met elkaars waarden, gevoelens, wensen, rechten en gewoontes.

RESULTAATGERICHTHEID

Wij voeren een beleid gericht op het behalen van resultaten. Wij treden op als één team, steunen elkaar en blijven gefocust op het realiseren van hetgeen wij hebben afgesproken in het regeerprogramma.

VERTROUWEN

Wij geloven dat elke persoon de potentie heeft om oprecht en eerlijk te zijn en ernaar te handelen. Wij communiceren open en eerlijk met elkaar en de bevolking en bouwen een relatie op basis van vertrouwen. Ons gedrag brengt geen schade toe aan elkaar, aan het land en aan de gemeenschap.

UITDAGINGEN GAAN WE SAMEN AAN

COVID-19 RAAKT ONS ALLEMAAL

De covid-19-pandemie heeft de wereld al ruim twee jaar in haar greep en heeft wereldwijd een ingrijpende sociaalmaatschappelijke, economische en financiële crisis teweeggebracht. Alhoewel de autoriteiten wereldwijd de verspreiding van het coronavirus zo snel mogelijk proberen in te dammen, hebben de neveneffecten van de maatregelen de wereldeconomie in onzekerheid gebracht.

Als kleine, open en insulaire economie is Curaçao niet bespaard gebleven. Curaçao heeft in de jaren vóór de intrede van de covid-19-pandemie in 2020 te kampen gehad met een jarenlang aanhoudende economische stagnatie en krimp, welke zich heeft vertaald in een niet sluitende begroting in de jaren 2017 tot en met 2019. Door gebrek aan politiek-bestuurlijke daadkracht en leiderschap, zijn vele noodzakelijke structurele hervormingen uitgebleven.

Het eerste covid-jaar 2020 heeft de kwetsbaarheden van de Curaçaose economie blootgesteld en in vele gevallen verergerd. Niet alleen economisch en financieel, maar ook de onevenwichtigheden op het vlak van gezondheid, onderwijs, maatschappij, veiligheid en infrastructuur zijn zichtbaarder dan ooit geworden.

Zo heeft de coronacrisis onder andere een grote impact gehad op de gezondheidszorg en werkgelegenheid en is de kwaliteit van het onderwijs onder druk komen te staan. Kwetsbare groepen zijn het zwaarst getroffen in hun baan zekerheid en inkomen. Het verlies van dierbaren, de onzekerheid over de toekomst, sociaal isolement en het loslaten van het normale deed pijn. Het doet nog steeds pijn.

De uitbraak van de pandemie en de daarmee gepaard gaande forse economische krimp heeft een negatief effect gehad op de belastinginkomsten (ca. -18% op totaalniveau), terwijl de uitgaven (bijvoorbeeld in de vorm van financiële steun) juist toenamen. Vooral de particuliere consumptie nam sterk af door de daling van de koopkracht als gevolg van de verslechterde situatie op de arbeidsmarkt en loonkortingen. Dit heeft ertoe geleid dat het land een beroep moest doen op Nederland voor liquiditeitssteun (in de vorm van geldleningen) teneinde te kunnen voldoen aan haar verplichtingen. Curaçao heeft zich beroept op artikel 25 van de Rijkswet financieel toezicht (Rft) en de Rijksministerraad (RMR) heeft toegestaan om af te wijken van de begrotingsnormen tot maximaal de toe te kennen liquiditeitssteun.

Ten opzichte daarvan heeft Curaçao, net als de andere CAS-eilanden, zich gecommitteerd aan afspraken in het Landspakket. De financiële en economische gevolgen van de pandemie zijn enigszins gematigd door financiële steun die de overheid aan kwetsbare groepen in de maatschappij heeft verleend die financieel niet of nauwelijks in staat waren om zichzelf te onderhouden door de economische crisis.

In 2021 waren de vooruitzichten voor herstel somber. Mede door de hoge vaccinatiegraad en de covid-maatregelen waren de effecten van de pandemie echter minder drastisch dan in 2020. Vooral in de tweede helft van 2021 heeft het toerisme een vlucht genomen en was er sprake van een herstelpad. Naar verwachting is hierdoor toch voor 2021 sprake geweest van een economische groei van circa 2% in plaats van het eerder geprognosticeerde 0%. Ook voor het begrotingsjaar 2021 heeft de RMR toegestaan om af te wijken van de begrotingsnormen wegens de aanhoudende pandemie-effecten op de begroting.

Voor het derde covid-jaar, 2022, wordt voorzichtig een lichte groei van de economie voorspeld en een afname van de behoefte aan liquiditeitssteun vanuit Nederland. Dit is wenselijk om de oplopende schuldquote tegen te houden. Onderstaand overzicht geeft een beeld van de meest relevante economische indicatoren voor de periode 2017-2022.

Tabel 1 macro-economische indicatoren 2017-2022¹

	2017	2018	2019	2020*	2021**	2022**
Reële BBP%	-1.7	-2.2	-3.4	-18.4	2.0	7.0
Consumentenprijsindex ²	1.6	2.6	2.6	2.2	4.0	3.5
Werkloosheid %	14.1	13.4	17.4	19.1	19.4	19.1
Totale Balans %	-3.5	-2.5	-2.0	-15.5	-7.9	-4.2
Budgettair balans (in miljoenen NAf)***	-117	-59	-45	-644	-520.7	-162.1
Schuldquote %	54.5	56.4	57.9	91.8	97.2	91.2
Ontvangen Liquiditeitssteun				667.5	244	

De regering is zich ervan bewust dat zonder doelbewuste interventies de negatieve spiraal als gevolg van de pandemie zich zal voortzetten. Om het economisch en sociaal-maatschappelijk fundament van ons land te herstellen zijn structurele hervormingen een conditio sine qua non.

1. Bron: IMF Staff Visit Report, November 2021. Estimates | **Projection | **Financiële Management Rapportage, January 2021, Budget 2022 incl. NvW 2022
2. 12 maanden gemiddelde

Vaak doet dit pijn, maar het biedt perspectief op een betere toekomst. De regering Pisas II regeert vanuit de overtuiging dat wij samen vooruit zullen komen. Op politiek-bestuurlijk niveau vergt dit focus, daadkracht en besluitvaardigheid. Op ambtelijk niveau vergt het moed en uitvoeringskracht. En van de maatschappij vergt dit geloof, doorzettingsvermogen en veerkrachtigheid. Uitdagingen vormen ons allemaal als mens, tot mens. De toekomst daagt ons uit om te laten zien wat de echte bouwstenen van Curaçao zijn.

HET VOLK VAN CURAÇAO IS STERK, TROTS, WEERBAAR EN VEERKRACHTIG. SAMEN ZULLEN WE ALS LAND ERUIT KOMEN, ALS ÉÉN FAMILIE, ÉÉN WIJK, ÉÉN LAND.

SAMEN TEGEN COVID-19

Covid-19 gaat voorlopig niet weg en daar moeten we mee leren leven. Onze grootste uitdaging is hoe wij samen een nieuw normaal kunnen creëren dat beter is voor de mens, de maatschappij en ons land. Een 'nieuw samen', waarin iedereen met zijn eigen talenten en kunde bijdraagt aan de ontwikkeling en vorming van de samenleving, een nieuw samen waarin wij zo 'normaal' mogelijk leven.

De regering Pisas II hanteert een gecentraliseerde aanpak van het coronavirus waarin de maatregelen om de verdere verspreiding van het virus tegen te gaan in balans staan met de economische en maatschappelijke gevolgen. Vaccinatie speelt hierbij een cruciale rol teneinde de druk op de gezondheidszorg te laten afnemen. Met oog voor de gezondheid en veiligheid van het volk, moeten concrete stappen worden gezet om het economisch en sociaal-maatschappelijk fundament van ons land te herstellen en versterken. De regering Pisas II zal te allen tijde afwegingen maken en beslissingen nemen in het belang van het volk. Dit betekent niet dat alle maatregelen aangenaam zullen zijn. De regering committeert zich om transparant te communiceren over de coronacrisis.

De aanpak van de coronacrisis valt onder de politiek-bestuurlijke verantwoordelijkheid van de minister-president van Curaçao. De minister-president is verantwoordelijk voor de inrichting, de werking en de samenhang van het crisisbeheersingsbeleid en de besluitvorming daaromtrent. Het crisisbeheersingsbeleid komt tot stand in het crisisteam dat wordt voorgezeten door de directeur directie Risicobeheersing & Rampenbeleid q.q. Nationale Crisis coördinator.

Samen met de vertegenwoordigers van de ministeries van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN), Economische Ontwikkeling (EO) en Justitie wordt getracht een evenwichtig en effectief crisisbeheersingsbeleid te formuleren. Het crisisteam adviseert de Raad van Ministers, de ministeries en het bedrijfsleven.

Het ministerie van GMN is op strategisch - tactisch niveau vertegenwoordigd in het crisisteam. De sectordirecteur Gezondheid is landelijk medisch coördinator in het crisisteam en het afdelingshoofd Epidemiologie is de operationeel leider. De afdeling Epidemiologie heeft als taak, beheersing van de epidemie door bron- en contactonderzoek voor covid-19. Zij zijn verantwoordelijk voor het testbeleid en hebben ook de regie voor wat betreft het isolatie en quarantaine beleid ten aanzien van covid-19. Medewerkers van de G&GZ (GGD), Zorginkoop en de Beleidsorganisatie zijn ingezet voor contact tracing en helpdeskfunctie. De afdeling Infectieziekte bestrijding is ingezet om het covid-19-vaccinatieprogramma uit te voeren. Het ministerie van GMN coördineert het Digitaal Corona Certificaat.

Het ministerie van EO, als strategisch lid van het crisisteam, heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van protocollen in relatie tot de coronamaatregelen en heeft een belangrijke rol gespeeld in de controle en handhaving. Het ministerie heeft verder steun verleend aan ondernemers die door de pandemie en de maatregelen in moeilijkheden zijn gekomen. Zo konden werkgevers aanvraag doen voor de Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW-regeling) met als doel werknemers in dienst te houden die anders zouden moeten afvloeien. Zelfstandige ondernemers konden aanspraak doen op de Tijdelijke Bijstand Zelfstandige Ondernemers (TBZO).

Het Ministerie van Justitie heeft een ondersteunende, uitvoerende en handhavingsrol voor wat betreft de covid-19-pandemie. Justitie is tevens op strategisch en tactisch niveau vertegenwoordigd in het crisisteam. In dat kader heeft Justitie zorggedragen voor toegangscontrole bij de lucht- en zeehavens van Curaçao tijdens de pandemie en heeft een significante bijdrage geleverd bij het opzetten van het "Passenger Locator Card" systeem en ontheffingsbrieven in het kader van de lockdown. Het Ministerie van Justitie samen met het ministerie van GMN hebben zorggedragen voor het opzetten van een beveiligde netwerkomgeving voor de productie van coronacertificaten.

De grootste rol van het Ministerie van Justitie was de handhaving van wettelijk vastgestelde maatregelen in het kader van onder andere aanhoudingen en opvang van ongedocumenteerden, openbare ordehandhaving, samenscholing, "Plachi di Dia" en sluitingstijden tijdens de "lockdown". Deze rol heeft het Ministerie van Justitie deels samen met de ministeries van GMN en EO uitgevoerd. Het ministerie heeft tevens ondersteuning verleend in "contact tracing" en beveiliging van de door het ministerie van GMN in isolatie gestelde reizigers bij aankomst. Tot slot heeft het Ministerie van Justitie de opsporende rol bij valse of vervalste coronacertificaten en ontheffingsbrieven.

14 Op weg naar herstel en een betere kwaliteit van leven voor het volk

Het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS) en het onderwijsveld hebben een belangrijke rol gespeeld bij het waarborgen dat leerlingen op een veilige manier toegang konden hebben tot onderwijs tijdens de pandemie. De ministeries van OWCS en GMN hebben gezorgd voor de protocollen en de schoolbesturen hebben aanvullende middelen ontvangen van het ministerie van OWCS voor de aanschaf van o.a. hygiëne producten. Vanuit het ministerie en de schoolbesturen is veel aandacht geweest voor het verminderen van onderwijsachterstand en het verhogen van het veiligheidsgevoel bij docenten, studenten en ouders. Om dit laatste te bereiken is een communicatiecampagne opgestart en heeft een interministerieel team gezorgd voor inspectie van alle formele en non-formele (onderwijs) instellingen op naleving van de hygiëne protocollen.

Het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (SOAW) heeft vanaf 2020 steunmaatregelen ingesteld om de mensen die het hardst door de pandemie geraakt waren te ondersteunen. Deze maatregelen zijn de:

- Weerbaarheidsuitkering bijstand (karchi sosial) voor personen die een algemene bijstand ontvangen op 15 maart 2020 of daarna;
- Weerbaarheidsuitkering werkzoekende voor personen die vóór 15 maart 2020 werkloos waren en door covid 19 geen werk konden zoeken of niet in hun onderhoud konden voorzien;
- Baanverliezersuitkering voor personen die vanaf 15 maart 2020 werkloos waren geworden of geen inkomen meer genoten.

Het ministerie heeft ook zorggedragen voor het distribueren van voedselpakketten. Personen/gezinnen kregen i.s.m. de Voedselbank op aanvraag een voedselpakket eenmaal tot tweemaal per maand. Met ingang van 1 mei 2021 werd het voedselhulpprogramma voor ingezetenen en ongedocumenteerden van het Rode Kruis overgenomen, bestaande uit: voedseltegoedbonnen, voedselpakketten en warme maaltijden.

Door de verminderde impact van de covid-19-pandemie op de Curaçaose bevolking en de financiële situatie van het land Curaçao, zijn alle steunmaatregelen en voedselsteun per december 2021 gestopt. Het ministerie continueert met haar kerntaken uit te voeren om de kwetsbare bevolking van Curaçao te ondersteunen. Door onder meer bijstandsuitkeringen te verlenen aan degenen die ervoor in aanmerking komen, door mensen indien nodig door te verwijzen naar de instanties die hen verder kunnen helpen en door het verschaffen van informatie over de producten en diensten van het ministerie.

Het Ministerie van Financiën heeft een ondersteunende faciliterende rol voor wat betreft covid-19. Financiën vergaart informatie vanuit de ministeries en stelt een liquiditeitsprognose op welke dient als basis voor het aanvragen van liquiditeitssteun in Nederland. Zodoende zorgend dat het land over voldoende middelen beschikt om te kunnen voldoen aan de verplichtingen.

Hiertoe onderhoud Financiën nauw (maandelijks) contact met het College financieel toezicht (Cft) inzake de liquiditeitsprognose, de benodigde liquiditeitssteun, de (additionele) druk op de sociale fondsen en indien mogelijk eventuele steunmaatregelen voor de bevolking.

Het Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening (BPD) is verantwoordelijk geweest voor het beleid inzake flexibel- en thuiswerken voor het ambtelijk apparaat en de richtlijnen voor veilig werken op kantoor. Dit heeft gefungeerd als een voorbeeldfunctie voor (overheids)bedrijven en ondernemers tijdens de pandemie.

Het ministerie van VVRP heeft tot slot een ondersteunende en uitvoerende rol voor wat betreft de covid-19-pandemie. In dat kader heeft VVRP zorggedragen dat Curaçao via de lucht en zee bereikbaar is gebleven tijdens de pandemie en heeft een significante bijdrage geleverd bij het opzetten van het kentekensysteem van 'plachi di dia'. Ook heeft VVRP samen met de aannemersvereniging het protocol opgesteld waardoor de aannemers tijdens de 'lockdown' konden functioneren en heeft VVRP gezorgd voor de opvang van ongedocumenteerden.

DE OPZET VAN HET REGEERPROGRAMMA

IN DIT REGEERPROGRAMMA LEGT DE REGERING PISAS II IN HOOFDLIJNEN VAST WAT ZIJ DE KOMENDE JAREN WILT BEREIKEN. DE REGERING HANDELT VANUIT HAAR OVERTUIGING DAT REGEREN ZOWEL VOORUITZIEN ALS CONTINUÏTEIT INHOUDT.

Met de gehanteerde werkwijze beoogt de regering op een overzichtelijke en begrijpelijke manier inzicht te geven in het regeringsbeleid, de strategische doelstellingen en prioriteiten voor de kabinetsperiode. Het stellen van de juiste prioriteiten is een uitdaging omdat heel veel moet gebeuren, met geringe middelen en beperkte uitvoeringskracht. Dit is dan ook de reden waarom deze regering heeft geopteerd om eerst kennis te nemen van de huidige situatie binnen de ministeries en op basis daarvan richting te geven en prioriteiten te stellen. Geen vage en lege beloftes, maar een concrete beschrijving van wat er wanneer gedaan wordt.

Voor het regeerprogramma is ervoor gekozen om te werken vanuit een trechterbenadering (van breed naar specifiek). Per beleidsdomein zijn strategische doelstellingen, focusgebieden en prioritaire projecten en activiteiten benoemd. Het regeerprogramma is niet in beton gegoten, maar het geeft wel de richting en focus aan.

Strategische doelstellingen zijn lange termijn “high level statements” van een gewenst resultaat. Omdat deze doelen op “high level” zijn geformuleerd, is het nodig om deze te specificeren in focusgebieden en verwachte resultaten. Een focusgebied is een prioriteit gekoppeld aan een strategische doelstelling en een verwacht resultaat is een specifiek doel dat het ministerie (overheid) wil bereiken door het realiseren van projecten of activiteiten. In het regeerprogramma zijn zowel projecten als reguliere activiteiten geïdentificeerd. Een project is een proces waarbij binnen een bepaalde tijd wordt toegewerkt naar een gesteld doel. Het onderscheidt zich door zijn eenmalige karakter en wordt gekenmerkt door een beperkt tijdsbestek en vastgesteld budget, waarbinnen de gestelde doelen behaald dienen te worden. De reguliere werkzaamheden die doorlopend zijn, kunnen ook een projectkarakter hebben zodat ze periodiek gemonitord kunnen worden op het realiseren van de doelstelling en de uitputting van het budget.

Bij het bepalen van doelstellingen en prioriteiten zijn onder andere meegenomen:

1. Het regeerakkoord 2021-2025;
2. De kerntaken en beleidsuitgangspunten van de ministeries;
3. De gemaakte afspraken in het kader van het Landspakket en overige fundamentele hervormingen;
4. De focusgebieden binnen de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling van de Verenigde Naties (SDG);
5. De impact en urgentie van de voorgestelde projecten;
6. Integraliteit van beleid en uitvoering.

Voor het creëren van zowel politiek als ambtelijk draagvlak voor de uitvoering van het regeerprogramma zijn de managementteams van de ministeries van begin af aan betrokken bij de inhoud en prioriteitstelling. Het regeerprogramma omvat echter niet alle activiteiten binnen de ministeries. Dit is niet het beoogd doel.

18 Op weg naar herstel en een betere kwaliteit van leven voor het volk

Voor de ministeries en het brede publiek dient het duidelijk te zijn wat prioriteiten zijn en het jaarplan en de begroting van de ministeries dient een reflectie te zijn van hetgeen in dit regeerprogramma staat. Om resultaatgericht te werken worden projecten middels een uitwerking in projectplannen meetbaar gemaakt conform het SMART-principe.

Voor de overzichtelijkheid wordt in het regeerprogramma het beleidsdomein, de strategische doelstellingen, focusgebied en projecten/activiteiten opgenomen. Verder wordt het overzicht aangevuld met relevante informatie over het Landspakket en SDG.

Tot slot zal een voortgangs- en monitoringssysteem worden opgezet om periodiek de mate van doelbereiking vast te stellen. Door continu te evalueren wordt het resultaat van het regeringsbeleid tegen het licht gehouden en kan tijdig worden bepaald of wij effectief en efficiënt bezig zijn en of bijgesteld moet worden.

HET LANDSPAKKET CURAÇAO

Zoals reeds aangegeven heeft de regering van Curaçao, net als de andere Caribische landen in het Koninkrijk der Nederlanden, vanaf het jaar 2020 liquiditeitssteun aan Nederland verzocht als gevolg van de pandemie en de daarmee gepaard gaande 'lockdowns'. In dat kader heeft Nederland de nodige eisen gesteld aan de Caribische landen van het Koninkrijk met betrekking tot de uitvoering van hervormingen met het oog op de verhoging van de financieel-economische en bestuurlijke weerbaarheid van de landen. Die hervormingseisen zijn geformuleerd in de landspakketten die op grond van een onderlinge regeling in het kader van artikel 38, eerste lid, van het Statuut van het Koninkrijk op 2 november 2020 tot stand zijn gekomen. Voor Curaçao heet dat het Landspakket Curaçao.

Het Landspakket wordt uitgevoerd middels uitvoeringsagenda die op kwartaalbasis door de regering van Curaçao met de Nederlandse regering worden overeengekomen. Om de hervormingen op de meest efficiënte en effectieve wijze te realiseren en vooral vorm te geven aan het eigenaarschap van de Curaçaose regering in het traject ter uitvoering van het Landspakket (en de uitvoeringsagenda) heeft de huidige regering na haar aantreden de Nationale Hervormingscommissie van de Regering van Curaçao (hierna: de Hervormingscommissie) op 23 augustus 2021 ingesteld.

Terwijl de ministeries verantwoordelijk zijn (en blijven) voor de uitvoering van de hervormingen in de uitvoeringsagenda is de Hervormingscommissie als nationale overkoepelende entiteit belast met de coördinatie van de uitvoering van het Landspakket namens de regering van Curaçao. Het Landspakket valt in principe onder de ministeriële verantwoordelijkheid van de minister-president, tevens minister van Algemene Zaken. Voor de uitvoering van het Landspakket en de daarmee verbonden uitvoeringsagenda, alsmede het bijzonder belang van de financiële dimensie, heeft de minister-president de minister van Financiën aangewezen om de uitvoering van de hervormingen namens hem te coördineren en in dat verband als politiek-bestuurlijk aanspreekpunt op te treden voor de werkzaamheden van de Hervormingscommissie.

De voortgang in de implementatie van de uitvoeringsagenda wordt per kwartaal beoordeeld door de Hervormingscommissie en de Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) binnen het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van Nederland (BZK). De TWO is de voorloper van de COHO. De voortgang wordt door de TWO middels een uitvoeringsrapportage vastgelegd voor de Rijksministerraad (RMR). De regering van Curaçao geeft daarop een officiële reactie, hetgeen wordt voorbereid door de Hervormingscommissie. De Uitvoeringsrapportage en de zienswijze van de regering daarop, tezamen met de met Nederland per kwartaal overeengekomen uitvoeringsagenda, worden door de staatssecretaris van BZK ter vaststelling aangeboden aan de RMR en daarna aan de Tweede Kamer van de Staten-Generaal en door onze minister-president aan de Staten van Curaçao.

DE AGENDA 2030

Curaçao is een van de 193 landen die zich hebben verbonden aan de uitvoering van de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling van de Verenigde Naties. In deze agenda zijn 17 Sustainable Development Goals (SDG's) oftewel Duurzame Ontwikkelingsdoelen opgenomen gericht op het tegengaan van onder andere extreme armoede, ongelijkheid, onrecht en klimaatverandering. De SDG's gelden in alle aan de Verenigde Naties aangesloten landen en voor alle mensen.

Het behalen van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen is niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid; iedereen kan een bijdrage leveren. Het welslagen van de Agenda 2030 is afhankelijk van de commitment, samenwerking en afstemming tussen betrokkenen, vanuit de overheid, publieke en private organisaties, maar ook met burgers.

Binnen de overheid houdt het ministerie van BPD rekening met de Duurzame Ontwikkelingsdoelen bij het proces van masterplanning. De ministeries van EO en VVRP houden respectievelijk rekening met de doelen in het kader van het National Development Plan (NDP) 2015-2030 en de New Urban Agenda. Binnen het ministerie van OWCS wordt rekening gehouden met de afspraken die UNESCO internationaal maakt op het gebied van onderwijs en cultuur en vanuit het Ministerie van Algemene Zaken (AZ) wordt via de Directie Buitenlandse Betrekkingen contact onderhouden met de VN en andere landen over internationale en regionale ontwikkelingen op dit gebied.

In dit regeerprogramma wordt een link gelegd naar de Agenda 2030. De focus van Curaçao is gericht op de onderstaande 6 SDG's, maar het regeringsbeleid raakt meerdere doelen. Door deze link te leggen is het mogelijk om de bijdrage van deze regering aan het behalen van de doelen te toetsen.

A hand is holding a small green plant with soil in a greenhouse setting. The background shows a blue mesh covering the greenhouse structure. The plant has several green stems and leaves. The soil is dark and rich. The overall scene is bright and natural.

DE MINISTERIES

Het overheidsapparaat van Curaçao is ingesteld middels de Landsverordening Ambtelijk Bestuurlijke Organisatie (LABO). In de LABO is de ambtelijke organisatie voor het land Curaçao vastgesteld en zijn de volgende ministeries ingesteld:

1. Ministerie van Algemene Zaken
2. Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening
3. Ministerie van Economische Ontwikkeling
4. Ministerie van Financiën
5. Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur
6. Ministerie van Justitie
7. Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport
8. Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn
9. Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning

De belangrijkste uitgangspunten voor de overheidsorganisatie van Curaçao zijn vastgelegd in de Nota Uitwerking van de nieuwe ambtelijk bestuurlijke organisatie van het land Curaçao, 12 maart 2009 (Eindnota NBO). In deze nota is onder meer de hoofdstructuur van de negen ministeries uitgewerkt. Dit is gedaan op basis van het vastgestelde organiseerprincipe bepaald in de Fundamentennota (22 februari 2008). In deze nota zijn onder andere de rollen van de overheid beschreven en zijn 21 fundamenteën geïdentificeerd op het gebied van de structuur, aansturing, leiderschap, menselijk kapitaal, continue verbetering, lange termijn visie, middelen en processen. Op basis van de Eindnota NBO is voor elk ministerie in 2010 een businessplan opgesteld waarin de concrete invulling van taken en verantwoordelijkheden, werkwijze, organisatie, personele invulling en financiën is uitgewerkt.

Conform de NBO kan de verantwoordelijkheid voor een ministerie op twee niveaus worden weergegeven, op bestuurlijk en op ambtelijk niveau. Bestuurlijk is en blijft de minister eindverantwoordelijk voor het ministerie. Bij elk ministerie is de secretaris-generaal (SG) ambtelijk eindverantwoordelijk voor de leiding en is belast met de operationele bedrijfsvoering. De SG draagt zorg voor de coördinatie van de hoofdlijnen van de beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering binnen het ministerie.

Conform de LABO is elk ministerie samengesteld uit maximaal een beleidsorganisatie, een ondersteuningsstaf en in voorkomend geval één of meer uitvoerende diensten. Sectordirecteuren zijn verantwoordelijk voor de leiding van hun sector en de invulling en uitvoering van het vastgestelde beleid binnen de sector. Tot slot is de beleidsdirecteur voor de aansturing van de beleidsorganisatie.

In het vervolg wordt per ministerie ingegaan op:

1. De motivatie van de minister;
2. De missie van het ministerie;
3. De organisatorische inrichting van het ministerie;
4. De strategische doelstellingen, focusgebieden en prioritaire projecten/activiteiten.

MINISTERIE VAN
ALGEMENE ZAKEN

GILMAR PISAS

MINISTER VAN ALGEMENE ZAKEN

MOTIVATIE EN AMBITIE

Ik ben ervan overtuigd dat het land Curaçao op diverse gebieden enorm veel potentie heeft. Ik wil de leider zijn die het potentieel van het volk verder ontwikkelt. Curaçao heeft een leider nodig die vertrouwen schept, mensen kan inspireren en de noodzakelijke rust kan creëren. Een leider die een onvermoeibaar doorzettingsvermogen kent en prestatiegericht is. Vandaar dat de positie van minister-president zo dicht bij mijn hart ligt. Ik leg de lat altijd heel hoog bij mezelf en ga uitdagingen aan. Keer op keer heb ik bewezen dat ik mijn doelen bereik, keer op keer lever ik goede prestaties af. Mijn doel is om de huidige uitdagingen aan te gaan en het land in deze turbulente tijden in de positieve richting te begeleiden.

De afstand binnen het Koninkrijk verkleinen en de relaties tussen landen binnen het Koninkrijk versterken zal mijn volledige aandacht hebben. De intentie is niet om de hand op te steken en om hulp te vragen voor elke noodzaak of situatie die zich voordoet, maar om de problemen zelf op te lossen en waar nodig hulp te vragen. In deze zal de focus primair liggen in wederzijds respect voor elkaar en om de juiste manier van samenwerking op verschillende gebieden en terreinen met de landen binnen het Koninkrijk te vinden met als doel voordelen te creëren voor de burgers van Curaçao.

Verder wil ik de nadruk leggen op communicatie en informatie, waar een optimale communicatie gegarandeerd wordt tussen de regering, de burgers en de hele gemeenschap. Het is van cruciaal belang dat de sociale cohesie in deze meegenomen wordt. De strijd tegen exclusie en sociale isolatie van diegenen die het gevoel hebben dat ze niet gehoord worden, wordt in deze gediend.

De nationale veiligheid van het land is ook geprioriteerd en het is met name van belang dat deze geoptimaliseerd wordt.

De Directie Wetgeving en Juridische zaken dient verder versterkt te worden met meer wetgevingsjuristen, zodat deze in staat is om haar taken uit te voeren. De evaluatie van de consensus rijks wetten zal in overeenstemming met de landen van het Koninkrijk der Nederlanden plaatsvinden.

Gedurende deze periode zal ik erop toezien dat er blijvend contact is met de bevolking. We gaan van Curaçao weer een mooi land maken. Een land waar iedereen trots op kan zijn en hun bijdrage willen geven om het te verbeteren. Een land waar het hart van elk individu ervoor klopt.

MISSIE

Het ministerie van AZ draagt zorg voor de kwaliteit van de rechtsstaat, optimale interne en externe communicatie, duurzame koninkrijksrelaties en buitenlandse betrekkingen, versterking van de nationale identiteit en waarborging van de nationale veiligheid.

Het ministerie maakt zich sterk voor:

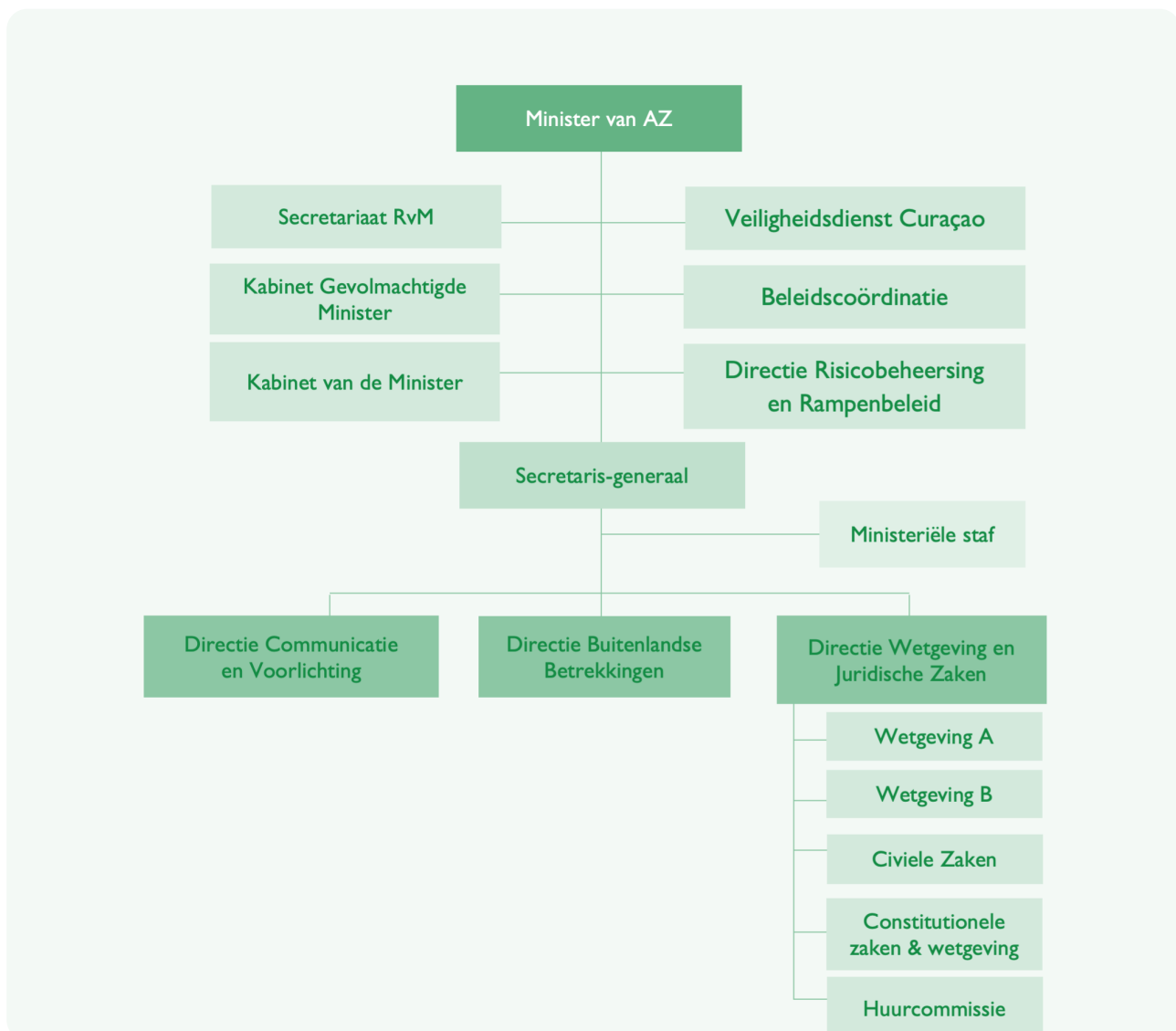
1. Het bevorderen van de eenheid van beleid via de implementatie van het regeerprogramma;
2. Het optimaal uitwisselen van informatie binnen de overheid en met de gemeenschap;
3. Het verbeteren van de kwaliteit van de rechtsstaat door goede wet- en regelgeving en hoogwaardige juridische adviezen;
4. Het behartigen van de belangen van Curaçao binnen het koninkrijk en internationaal;
5. Het tijdig onderkennen van relevante ontwikkelingen, dreigingen en risico's voor Curaçao;
6. Het beschermen en bevorderen van de nationale veiligheid.

ORGANISATIESTRUCTUUR

De minister van AZ is op bestuurlijk niveau eindverantwoordelijk voor het ministerie. De minister van AZ is tevens de voorzitter van de Raad van Ministers en coördineert in die functie het regeringsbeleid. De SG is eindverantwoordelijk voor de ambtelijke organisatie en is belast met de operationele bedrijfsvoering van het gehele ministerie. Het ministerie wordt aangestuurd door een managementteam (MT), gevormd door de SG en (sector)directeuren.

De minister van AZ wordt bijgestaan door de afdeling Beleidscoördinatie met als uitgangspunt eenheid van beleid door middel van het monitoren van de uitvoering van het regeerprogramma. Verder ressorteren direct onder de minister zijn kabinet met ondersteunende diensten, het Secretariaat van de Raad van Ministers, de Veiligheidsdienst Curaçao, de directie Risicobeheersing en Rampenbeleid, en het Kabinet van de Gevolmachtigde Minister.

Het ministerie kent drie directies, te weten Wetgeving & Juridische Zaken, Buitenlandse Betrekkingen, en Communicatie en Voorlichting. Deze structuur was in het Businessplan van 2010 anders, en is tot stand gekomen op basis van besluitvorming in de Raad van Ministers over aanpassing van de structuur in 2012, de oprichting van de Directie Risicobeheersing & Rampenbeleid in 2014, en instelling van de afdeling Constitutionele Zaken bij WJZ in 2019.

DE PRIORITEITEN

Gedurende deze regeerperiode zal het ministerie van AZ focussen op de strategische doelstellingen inzake de versterking van de rechtsstaat, effectieve buitenlandse betrekkingen, inclusieve communicatie en voorlichting, eenheid van beleid via het regeerprogramma en geoptimaliseerde risicobeheersing. Het ministerie streeft naar een transparant beleid dat betrouwbaar en consistent is.

1. Beleidsdomein Buitenlandse Betrekkingen

Binnen dit domein staat centraal het versterken van relaties met andere landen en internationale organisaties. Voor de periode 2022-2025 wordt gefocust op onderstaande doelstelling. Per doelstelling wordt ingegaan op de focusgebieden en de daaraan gekoppelde prioritaire projecten.

1.1 Duurzame Buitenlandse Betrekkingen

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
1.1.1 Buitenlandse belangen	1.1.1.1 Belangenbehartiging in prioritaire landen en bij prioritaire internationale organisaties	oo ³		17
1.1.2 Versterking Directie Buitenlandse Betrekkingen	1.1.2.1 Het optimaliseren van de Directie Buitenlandse Betrekkingen	2022		16
	1.1.2.2 Het introduceren van een protocol gids	2022		16
	1.1.2.3 Het introduceren van een vernieuwde ID-card (met wettelijke grondslag) voor geprivilegieerden (gerelateerd aan het corps consulaire)	2022		16
1.1.3 Toegang tot EU-/ Ontwikkelings fondsen	1.1.3.1 Het vergroten van de toegang tot en het beter benutten van EU- / Ontwikkelingsfondsen in afstemming met het ministerie van EO	2022		

2. Beleidsdomein Wetgeving en Juridische Zaken

Binnen het domein Wetgeving en Juridische Zaken staat centraal het versterken van de rechtsstaat van Curaçao.

2.1 Versterken van de kwaliteit van de rechtsstaat van Curaçao

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
2.1.1 Waarborgen kwaliteit van de rechtsstaat met deugdelijk bestuur en kwaliteit van de besluitvorming	2.1.1.1 Het optimaliseren van het documentatiesysteem	2022	B.4.2.6	16
	2.1.1.2 Het optimaliseren van directie WJZ	2022	B.4.2.6	16
	2.1.1.3 Het uitvoeren van het GT-project, zodat alle wet- en regelgeving is omgezet naar de huidige staatkundige structuur	2022	B.4.2.6	16

3. Beleidsdomein Communicatie en Voorlichting

Bij Communicatie en Voorlichting staat centraal het optimaliseren van de interne en externe communicatie. Voor de periode 2022-2025 zijn de volgende prioriteiten bepaald.

3.1 Het waarborgen van een optimale interne en externe communicatie					
Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG	
3.1.1 Goed geïnformeerde gemeenschap	3.1.1.1 Het verder uitbouwen van het communicatieplatform dat door C&V wordt toegepast om communicatie dichterbij de bevolking te brengen	2021		16	
	3.1.1.2 Het communicatieplatform van de overheid inzetten voor transparante voorlichting omtrent overheidsbeleid en voor de burger belangrijke processen	2022		16	
	3.1.1.3 Het 'upgraden' van de vaardigheden en kennis van de communicatiespecialisten en overige geïnteresseerden in de overheid door middel van een gedegen en didactisch onderbouwd opleidingsplan	2021			
	3.1.1.4 Het verder inrichten van C&V als "data driven" organisatie	2021		16	
	3.1.1.5 Het finaliseren en uitvoeren van de 'Blauwdruk Communicatie & Voorlichting' (in concept)	2022			
3.1.2 Verbeteren van de kennis en imago van overheidsdiensten en overheids-personeel	3.1.2.1 Voorlichting geven over overheidsstructuren en processen	2023		16	
	3.1.2.2 Door middel van communicatie (intern en extern) het imago verbeteren van ambtenaren	2022			
3.1.3 Het vertrouwen van de burger in de overheid vergroten	3.1.3.1 Het stimuleren van 'Nation Building' door, samen met de gemeenschap, te komen tot een nieuw embleem waarin de bevolking zich kan herkennen, ter vervanging van het wapen van Curaçao	2021		16	
	3.1.3.2 Verdere uitbreiding van 'community management' kanalen waardoor de burger sneller antwoord krijgt op vragen over overheidsprocessen	2022			
	3.1.3.3 Het uitvoeren van community projecten in het kader van 'Nation Building'	2022			

4. Beleidsdomein Beleidscoördinatie

Binnen dit domein valt het bevorderen van eenheid van beleid door het eenduidig uitvoeren van het regeerprogramma en het Landspakket.

4.1 Coördinatie van de uitvoering van het beleid conform het regeerprogramma en het Landspakket

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
4.1.1 Bevorderen eenheid van beleid	4.1.1.1 Het integraal monitoren van de implementatie van het Regeerprogramma	2022		16
	4.1.1.2 Het zorgdragen voor de uitvoering van het Landspakket met de nodige ondersteuning van het Ministerie van Financiën	2021		

5. Beleidsdomein Risicobeheersing en Rampenbeleid

Het domein Risicobeheersing en Rampenbeleid richt zich op het verhogen van de weerbaarheid van de gemeenschap, door risico's vroegtijdig te herkennen en de gevolgen van crisis en rampen zo goed mogelijk te mitigeren. Voor de periode 2022-2025 worden de volgende prioriteiten nagestreefd voor de strategische doelstelling.

5.1 Het verhogen van de weerbaarheid inzake crisis					
Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG	
5.1.1 Vroegtijdig erkennen, analyseren en doelmatig verlagen risico's voor Curaçao	5.1.1.1 Het actualiseren van het Risicoprofiel van Curaçao	2022	B.1/ F.1/ H.1	11	
	5.1.1.2 Ontwikkeling en implementatie digitale risicokaart van Curaçao	2022	B.1/ F.1/ H.1	11	
	5.1.1.3 Het ontwerpen van een nieuwe strategie fysieke veiligheid en infrastructuur	2023	B.1/ F.1/ H.1	11	
	5.1.1.4 Evalueren en voor zover noodzakelijk verder implementeren van de Landsverordening Uitzonderingstoestand (noodwet) en de Landsverordening Rampenbestrijding & Crisisbeheersing	2022	B.1/ F.1/ H.1	11	
5.1.2 Beperking gevolgen van crisis en rampen	5.1.2.1 Het operationeel maken van een nieuw en adequaat Crisis Coördinatiecentrum	2022	B.1/ F.1/ H.1	11	
5.1.3 Verhogen bescherming van de bevolking	5.1.3.1 Verruiming en verbreding slagkracht van Curaçao door aangaan van samenwerking in de voorbereidings- en bestrijdings fase van crisis en rampen zowel binnen het Koninkrijk, als regionaal en internationaal	2022	B.1/ F.1/ H.1		
	5.1.3.2 Het breed introduceren van risico- en crisisbeheersings-systemen ter verbetering en verhoging van de kwaliteit van de crisis- en rampenbeheersings-organisatie (CRBo) zoals voorwaardenscheppende processen en de Veiligheidsketen Systematiek	2022	B.1/ F.1/ H.1		
	5.1.3.3 Het realiseren van crisisopvang voor ongedocumenteerden	2023		10	

MINISTERIE VAN
**BESTUUR,
PLANNING EN
DIENSTVERLENING**

ORNELIO MARTINA

MINISTER VAN BESTUUR, PLANNING EN DIENSTVERLENING

MOTIVATIE EN AMBITIE

Als minister van BPD staat voor mij centraal het realiseren van een effectief en efficiënt functionerend ambtelijk apparaat, hetgeen zal leiden tot een verbeterde dienstverlening aan de samenleving. Mijn ambitieniveau is hoog en ik ben me ervan bewust dat het pad hiertoe uitdagend en lang is.

Gedurende deze regeerperiode zal ik me inzetten om de basiselementen “in place” te hebben. Mijn prioriteiten zijn hierop gestoeld. De structuur, bedrijfsvoering en het functioneren van het ambtelijk apparaat wordt doorgelicht en op basis daarvan verbeterd en versterkt. Belangrijk onderdeel hierbij is E-Government, zowel de interne digitalisering en automatisering als de externe digitale dienstverlening aan het publiek. De verhoging van rechtmatigheid, efficiëntie, en kostenbeheersing binnen de overheid heeft prioriteit, alsook het zorgdragen voor moderne en gedegen overheidshuisvesting.

De ambtenaar vervult een cruciale rol binnen de samenleving. Een rol die flexibiliteit, wendbaarheid en stressbestendigheid vraagt. Deze rol wordt vaak niet gezien, en blijft daarom vaak onderbelicht. Het is daarom hoog tijd om ervoor te zorgen dat de ambtenaar in staat wordt gesteld haar werk naar behoren uit te voeren, in een veilige omgeving waar haar capaciteiten beter tot uiting komen.

Het is mijn opvatting dat ambtenaren die zich verbonden voelen, gemotiveerd en tevreden zijn, ook trots zullen zijn op hun beroep en ernaar zullen handelen.

Naast de doorlichting en herstructurering van het apparaat zal de nodige aandacht worden besteed aan de plaatsing van de juiste persoon op de juiste plek, het bevorderen van mobiliteit, het versterken van het menselijk kapitaal en het verhogen van de accountability en resultaatgerichtheid.

Het ministerie van BPD is het kloppend hart van het ambtelijk apparaat en dient ook zo te gaan functioneren. Het is niet mijn bedoeling dat er vele uitgebreide en lange-termijn rapporten en plannen worden gemaakt gedurende deze regeringsperiode. Het is tijd voor uitvoering en zaken gedaan krijgen. Daar zal ik me voor inzetten.

MISSIE

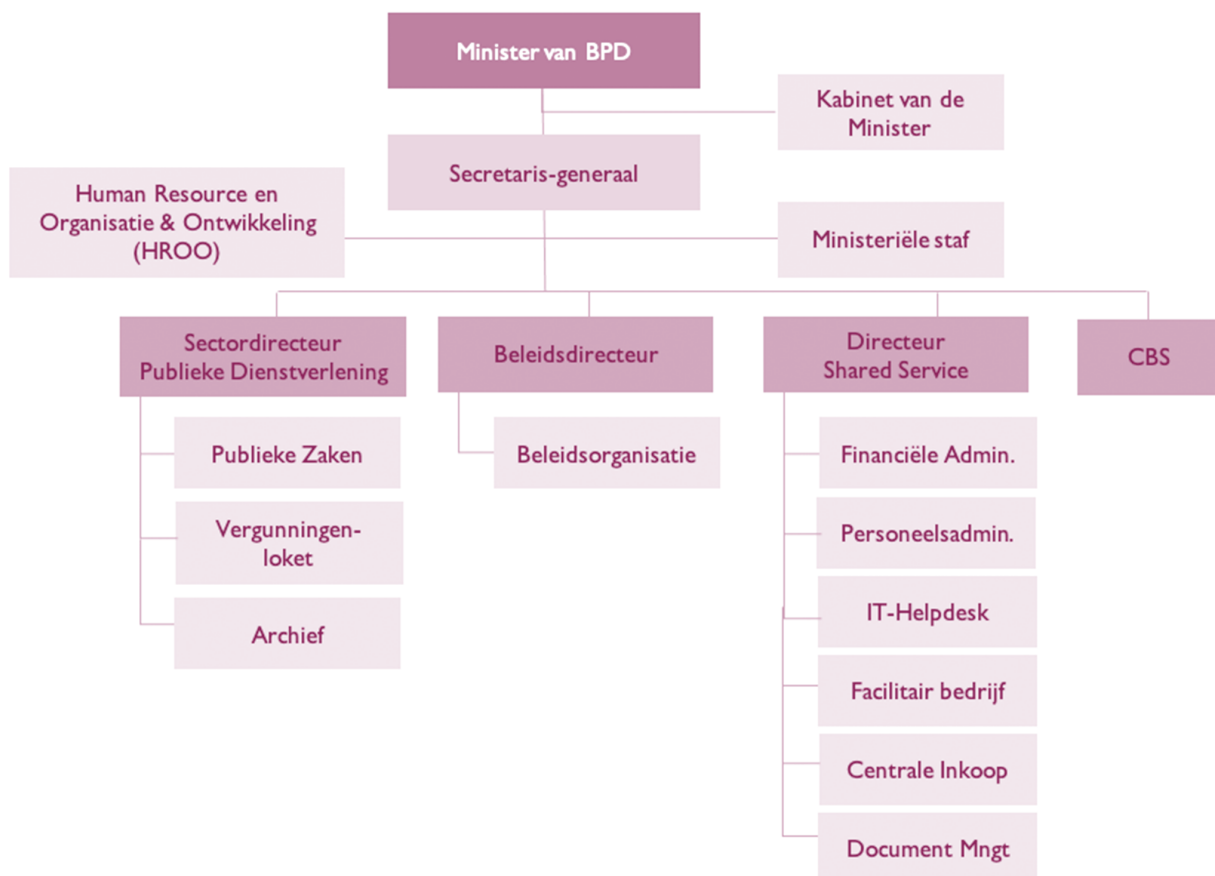
Het ministerie van BPD heeft een leidende rol in het waarborgen van een goed functionerend openbaar bestuur. Het ministerie onderkent dat een efficiënt en stabiel bestuursapparaat een randvoorwaarde is voor een gezonde en houdbare overheidsfinanciën en structureel economische groei.

Het ministerie zet zich dan ook in om de kwaliteit van de overheidsdienstverlening te verhogen door centralisatie van de loketfunctie, verbeteren van de bereikbaarheid en klantvriendelijkheid. Het ministerie draagt verder zorg voor overheidsinformatie dat betrouwbaar, vindbaar, toegankelijk en volledig is. Tevens wordt gewaarborgd dat objectieve basis- en statistische informatie wordt geproduceerd die voldoet aan internationale standaarden. Het ministerie draagt tenslotte zorg voor een efficiënt en effectieve bedrijfsvoering door het ontwikkelen van het menselijk kapitaal, een adequate en betrouwbare administratieve organisatie en interne controle en door het realiseren van schaalvoordelen middels centralisatie van de inkoopfunctie.

ORGANISATIESTRUCTUUR

De minister van BPD is op bestuurlijk niveau eindverantwoordelijk voor het ministerie. De SG is eindverantwoordelijk voor de ambtelijke organisatie en is belast met de operationele bedrijfsvoering van het gehele ministerie. Het ministerie wordt aangestuurd door een MT, gevormd door de SG, de beleidsdirecteur, sectordirecteur Publieke Dienstverlening en directeur Shared Service Organisatie (permanent) en het hoofd HROO. Deze laatste is niet permanent aanwezig.

De (sector)directeuren zijn verantwoordelijk voor de leiding van hun organisatieonderdeel en de invulling en uitvoering van het vastgestelde beleid binnen de sector. De beleidsdirecteur stuurt de beleidsorganisatie aan. Het CBS is conform de wet onafhankelijk in zijn functioneren, het feit dat het organisatorisch ingebed is in het ministerie doet hier niet aan af. De keuze van de te verrichten onderzoeken, de onderzoeksmethodes en het openbaar maken van de onderzoekresultaten behoort tot de autonome bevoegdheid van het CBS. Voor wat betreft bedrijfsvoering rapporteert het CBS direct aan de SG. Tot slot bestaat de Ministeriële Staf uit ondersteuners ten behoeve van de minister, de SG en het MT. Als laatste is het Kabinet van de Minister verantwoordelijk voor het ondersteunen van de minister bij de uitvoering van zijn taken.

Noot: Uit de Basisadministratie persoonsgegevens blijkt, dat betrokkene in leven is.

DE PRIORITEITEN

Het ministerie van BPD zal gedurende de regeerperiode 2021-2025 zich richten op vijf beleidsdomeinen namelijk, Bestuur en democratie, Informatie en datamanagement, Dienstverlening en bedrijfsvoering, Human Resources en Organisatieontwikkeling. Onderstaand wordt per beleidsdomein ingegaan op de strategische doelstellingen, focusgebieden en prioritaire projecten/activiteiten. Tevens wordt aangegeven de relatie tussen projecten/activiteiten en het Landspakket (LP) en de SDG's.

1. Beleidsdomein Bestuur en democratie

Binnen dit domein staat centraal het verhogen van het democratisch gehalte, de transparantie en de integriteit van het bestuurlijk apparaat. De onderstaande strategische doelstellingen worden nagestreefd.

1.1 Het bevorderen van de deugdelijkheid van het openbaar bestuur

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
1.1.1 Verhogen integriteit	1.1.1.1 Gefaseerde implementatie integriteitsbeleid Overheid, waaronder de introductie van vertrouwenspersoon	2022		16
1.1.2 Transparantie en openbaarheid van overheidsinformatie	1.1.2.1 Operationaliseren College Bescherming Persoonsgegevens	2021		16
	1.1.2.2 Inrichten E-depot Nationaal Archief	2022	B.11	

1.2 Het bevorderen van het functioneren van de democratische rechtsstaat

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
1.2.1 Kiesrecht	1.2.1.1 Verdere versterking Electorale Raad	∞		16

2. Beleidsdomein Informatie en datamanagement

Dit domein is gericht op het digitaliseren en automatiseren van de dienstverlening aan interne en externe klanten en procesoptimalisatie teneinde de efficiëntie, betrouwbaarheid en consistentie van data en diensten te verhogen.

2.1 Het realiseren van een robuust en toekomstbestendig overheidsapparaat middels digitalisering en automatisering

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
2.1.1 IT Organisatie en beleid	2.1.1.1 Het verder opbouwen en inrichten van de IT-organisatie van de overheid	2022	B.11	16
	2.1.1.2 Implementatie programma Beleidskader Digitalisering, waaronder de projecten stelsel basisregisters, overheids-Cloud infrastructuur, digitale identiteit, elektronische betaling	2022	B.11	16
	2.1.1.3 Capaciteitsbevordering ambtelijk apparaat in relatie tot digitaliseringstraject	2022	B.11	16

2.2 Het bevorderen van data gedreven beleidsontwikkeling en uitvoering

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
2.2.1 Betrouwbare data en statistiek	2.2.1.1 Implementatie Nationaal statistisch systeem Curaçao	2022	A.2	16
	2.2.1.2 Uitvoeren Census	2022		

3. Beleidsdomein Dienstverlening en bedrijfsvoering

Het publiek verwacht een goede dienstverlening van de overheid en hieraan wordt gewerkt. Zowel de kwaliteit van de diensten en producten als de kwaliteit van overheidsdienstverlening wordt verbeterd. Onderstaand de strategische doelen.

3.1 Verhogen van de kwaliteit, toegankelijkheid, klantgerichtheid, tijdigheid en betrouwbaarheid van de externe dienstverlening

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
3.1.1 Publieke zaken	3.1.1.1 Het verder equiperen van Publieke Zaken teneinde de continuïteit en kwaliteit dienstverlening te waarborgen	2022		16
	3.1.1.2 Optimalisatie rijexamen	2022		
	3.1.1.3 Opstellen accreditatiebeleid t.b.v. rij scholen	2023		
3.1.2 Centraal loket	3.1.2.1 Project Functioneel Systeem Land Curaçao: verdere integratie, centralisatie en automatisering van de (economische) producten/ vergunningen en deze digitaal beschikbaar stellen voor breed publiek	2022	B.11	8/16
	3.1.2.2 Opstellen en implementatie dienstverleningsbeleid	2022		

3.2 Verbeteren van de interne dienstverlening en het realiseren van efficiëntie voordelen door de centralisatie van de bedrijfsvoeringstaken

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
3.2.1 Shared Service Organisatie	3.2.1.1 Implementatie Centrale Inkoopbeleid	2022	A.4	16
	3.2.1.2 Herstructurering personeels- en salarisadministratie ter waarborging van de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van het proces en transacties	2022	B.6/ B.11	16
	3.2.1.3 Project moderniseren Document Management	2023	B.11	16

3.3 Het realiseren van een overheidshuisvesting dat optimaal bijdraagt aan efficiënte, effectieve en kwalitatieve publieke dienstverlening

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
3.3.1 Overheids-huisvesting	3.3.1.1 20% kostenbesparing op overheidshuisvesting (korte termijn)	2022	B.10	
	3.3.1.2 Project Energiebesparing overheid	2022	B.10	7
	3.3.1.3 Ontwikkelen en implementatie van strategische overheidshuisvestingsplan	2023	B.10	16

4. Beleidsdomein Human Resources en organisatieontwikkeling

Adequaat beheer van het menselijk kapitaal en organisatieontwikkeling krijgen bijzondere aandacht tijdens deze regeerperiode. De focus ligt op het duurzaam versterken van de overheidsorganisaties in de uitvoering van hun kerntaken en verantwoordelijkheden en waarborgen dat de capaciteit van het overheidsapparaat op een effectieve en efficiënte wijze wordt georganiseerd en beheerd.

4.1 Verhogen van de kwaliteit, toegankelijkheid, klantgerichtheid, tijdigheid en betrouwbaarheid van de externe dienstverlening

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
4.1.1 HR-organisatie en beleid	4.1.1.1 Doorlichting ambtelijke organisatie	2022	B.9	16
	4.1.1.2 Uitvoeren strategische personeelsplanning naar aanleiding van doorlichting	2023	B.9	16
	4.1.1.3 Herinrichting HR-organisatie	2022	B.8	16
	4.1.1.4 Moderniseren arbeidsvoorwaarden	2021	B.5.1/ B. 6.6	16
	4.1.1.5 Implementatie Management Development Topkader (Bestuursdienst)	2022	B.4.1.1	16
	4.1.1.6 Implementatie mobiliteitsbeleid	2022	B.4.1.1/ B.6.3	16
	4.1.1.7 Implementatie Prestatie- en beoordelingssysteem	2022	B.9	16
	4.1.1.8 Implementatie strategisch opleidingsbeleid	2022		16

MINISTERIE VAN
**ECONOMISCHE
ONTWIKKELING**

RUISANDRO CIJNTJE
MINISTER VAN ECONOMISCHE ONTWIKKELING

MOTIVATIE EN AMBITIE

Ik ben zeer vereerd om te dienen als minister van Economische Ontwikkeling. Curaçao staat voor ongekend grote uitdagingen en bevindt zich al jaren in een recessie, ook al voor de uitbraak van Covid-19. De coronacrisis heeft de kwetsbaarheden van de Curaçaose economie blootgesteld. Wil Curaçao daadwerkelijk een voorwaartse stap maken richting herstel en groei dan is nu het moment om door middel van structurele hervormingen het economische fundament te versterken. Ik ben ervan overtuigd dat er vruchtbare gronden zijn voor economische ontwikkeling.

Om aangesteld te worden om de economische ontwikkeling van Curaçao te leiden tijdens een pandemie is een enorme uitdaging en vereist een doenersmentaliteit. Als lid van het politiekorps voor meer dan 25 jaar kan ik zeggen dat ik als leider gedij in situaties van druk en urgentie.

Tijdens mijn ambtstermijn als minister van Economische Ontwikkeling zal ik me concentreren op de drie hoofdpunten: de ontwikkeling van onze toeristische sector, het oppakken en initiëren van industriële activiteiten en het aantrekken van internationale investeerders door de bureaucratie aan te pakken. Mijn ministerie en ik zijn verder gericht op het realiseren van een garantiefonds als katalysator voor economisch herstel en de ontwikkeling van ons land op korte termijn.

Het behalen van vastgestelde doelen ten voordele van Curaçao is mijn drijfveer. Met een focus op het meten van de economische impact van al onze ontwikkelingsinspanningen, zal ik de visie zoals verwoord in het Regeerakkoord verwezenlijken.

MISSIE

Het ministerie van Economische Ontwikkeling geeft mede richting aan de duurzame economische ontwikkeling van Curaçao en onderkent dat economisch herstel en groei aan de basis liggen van een gezonde overheidsfinanciën en het creëren van een solide sociaal maatschappelijk fundament.

Het ministerie zet zich daarom in om structurele hervormingen te realiseren die de economische structuur en het verdienvermogen van Curaçao versterken. De focus ligt op het verbeteren van de concurrentiepositie, het verhogen van de schokbestendigheid en het scheppen van voorwaarden om de economische activiteiten in speerpuntsectoren verder te stimuleren. De toename in economische activiteiten resulteert in de creatie van nieuwe arbeidsplaatsen, innovatie en verhoogde productiviteit. Een goed ondernemings- en investeringsklimaat, productieve investeringen en goede toegang tot financiering zijn randvoorwaarden voor duurzaam economisch herstel.

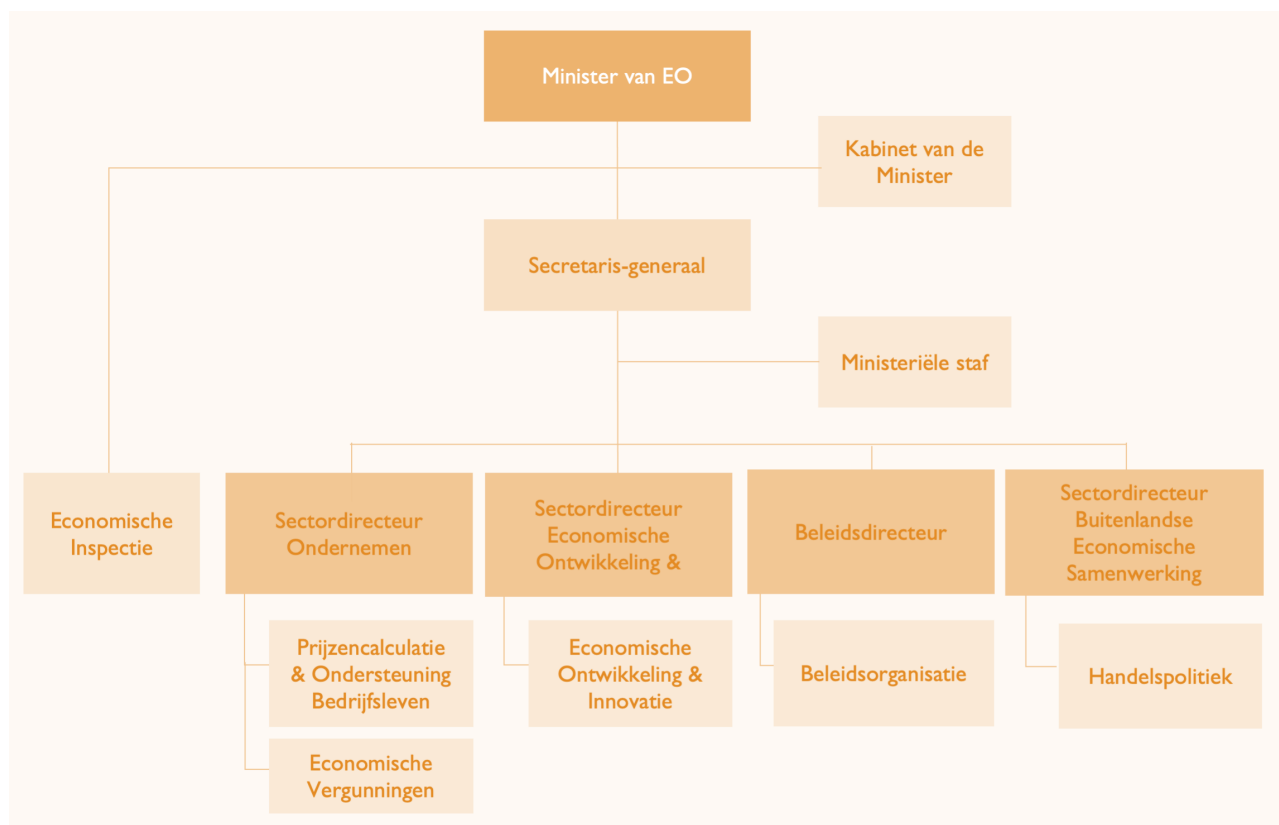
Celebrity **ECLIPSE**

TUG

ORGANISATIESTRUCTUUR

De minister van Economische Ontwikkeling is op bestuurlijk niveau eindverantwoordelijk voor het ministerie. De SG is ambtelijk eindverantwoordelijk en draagt als zodanig zorg voor de integrale beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering, alsook voor de operationele bedrijfsvoering van het gehele ministerie. De SG is voorzitter van het MT, dat verder bestaat uit de beleidsdirecteur, de sectordirecteuren en de financieel directeur. De (sector)directeuren zijn verantwoordelijk voor de leiding van hun organisatieonderdeel en de invulling en uitvoering van het vastgestelde beleid binnen de sector. De beleidsdirecteur stuurt de beleidsorganisatie aan. De Economische Inspectie valt rechtstreeks onder de minister.

Tot slot bestaat de Ministeriële Staf uit ondersteuners ten behoeve van de minister, de SG en het MT. Als laatste is het kabinet van de minister verantwoordelijk voor het ondersteunen van de minister bij de uitvoering van zijn taken.

DE PRIORITEITEN

Het ministerie van EO zal gedurende deze regeerperiode zich richten op drie beleidsdomeinen namelijk, Economische structuur, Economische Speerpunt sectoren, en Consumenten en marktwerking.

1. Beleidsdomein Economische structuur

Binnen dit domein ligt de focus op structurele hervormingen om de economische structuur van Curaçao te versterken. Voor de periode 2022-2025 worden onderstaande strategische doelstellingen nagestreefd. Per doelstelling wordt ingegaan op de focusgebieden en de daaraan gekoppelde prioritaire projecten.

1.1 Het hervormen van de economische structuur teneinde de concurrentiepositie, investerings-, vestigings- en ondernemingsklimaat van Curaçao te verbeteren

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
1.1.1 Optimaliseren vergunningstelsel	1.1.1.1 Uitvoeren doorlichting ondernemerschap (sbeleid) en het vestigings- en investeringsklimaat en implementatie aanbevelingen	2021	E.6.1	8
	1.1.1.2 Informatievoorzieningen voor investeerders en lokale ondernemers verbeteren en toegankelijker maken via het portaal "Enterprise Curaçao"	2021		8
	1.1.1.3 Implementatie aanpak "red tape", waaronder: <ul style="list-style-type: none"> - Het actualiseren en efficiënter maken vergunningsbeleid; - Digitalisering en automatisering van processen (project Functioneel Systeem Land Curaçao i.s.m. BPD) - Het actualiseren van de wet en regelgeving m.b.t. o.a. vestigings- en horecavergeving 	2022	E. 6.3	8
1.1.2 Verbetering werking lokale kapitaalmarkt	1.1.2.1 Het opzetten van een kredietgarantiefonds/ garantie-instrumentarium waarin potentiële ondernemers worden geholpen aan startkapitaal om een MKB-bedrijf te starten of te versterken	2022	E.6.2	8

1.1 Het hervormen van de economische structuur teneinde de concurrentiepositie, investerings-, vestigings- en ondernemingsklimaat van Curaçao te verbeteren

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
1.1.3 Verbetering werking arbeidsmarkt	1.1.3.1 Het zorgdragen dat het opleidingsaanbod binnen het regulier beroepsonderwijs en volwassenonderwijs voldoet aan de vraag op de arbeidsmarkt i.s.m. OWCS	2022		8
	1.1.3.2 Het zorgdragen dat lokale 'professionals' in het buitenland zich weer op Curaçao vestigen en bijdragen aan een duurzame economische ontwikkeling	2022		8
1.1.4 Versterken ondernemerschap	1.1.4.1 Het concept van MiNegoshi uitbreiden in de trend van een 'shared services'/'incubator' gebruikmakende van de Resilient Entrepreneurship Development Program (REDEP)	2022	E.6.1	
	1.1.4.2 Voorlichten ondernemers inzake efficiënter beheer van elektriciteit, water en afval	2023		8
1.1.5 Investeringsbevordering en promotie	1.1.5.1 Het herstructureren van de handels- en investeringsbevordering en promotie en het via CINEX-promoveren van lokale exportproducten en -diensten	2022	E.6.1	8
	1.1.5.2 Het opstellen van het beleid voor interministerieel onderzoek in het kader van projecten met economische impact	2022		8
	1.1.5.3 Actualiseren en implementeren investerings- en handelsbevorderingsstrategie	2023		8
	1.1.5.4 Aantrekken partnerships for development (lokaal & internationaal)	2023		8
	1.1.5.5 Gerichte aanpak voor het faciliteren van investeringen die in de "pipeline" zitten via lokale instituties zoals CDI, CINEX, Korpodeko en OBNA	2022		8

2. Beleidsdomein Economische Speerpunt sectoren

Teneinde het herstel, uitbouw en diversificatie van de economie te bewerkstelligen, zal de overheid prioriteiten stellen ten aanzien van speerpuntsectoren. Tijdens deze regeerperiode zal de overheid in het bijzonder aandacht besteden aan onderstaande sectoren.

2.1 Het scheppen van de nodige voorwaarden voor de uitbouw en diversificatie van de economische sectoren te stimuleren

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
2.1.1 Toeristische sector	2.1.1.1 De herstructurering van CTDF tot een Destination Marketing & Management Organization. CTB wordt belast met de marketing en het beheer en ontwikkeling van toeristische gebieden en attracties	2022		8
	2.1.1.2 Verhogen inkomsten d.m.v. tourism development fund ter investering in de toeristische sector	2022		8
	2.1.1.3 Uitvoeren Project Curaçao entry process	2022		8
	2.1.1.4 Het instellen van een airlift commissie gericht op de identificatie en het aantrekken van meer luchtvaartmaatschappijen	2022		8
	2.1.1.5 Behoud en uitbreiden van aantal cruisemaatschappijen in samenwerking met CTB en CPA	2022		8
	2.1.1.6 Het realiseren van ferry verbinding tussen eilanden in de regio	2024		8
	2.1.1.7 Het in samenwerking met buurt- en sociale organisaties uitbreiden van het toeristisch product "going local" binnen buurten (cultural tourism)	2023		8
	2.1.1.8 Uitvoeren schoonmaak programma Kòrsou ta limpi	2022		8
	2.1.1.9 Uitvoering visiedocument Zakito (koredor) in samenwerking met het ministerie VVRP	2021		8
	2.1.1.10 Voortzetting project Marie Pompoen	2022		8
	2.1.1.11 Uitvoering project renovatie ronde markt Punda	2022		8
	2.1.1.12 Beveiliging van toeristische gebieden (Politur)	∞		8

2.1 Het scheppen van de nodige voorwaarden voor de uitbouw en diversificatie van de economische sectoren te stimuleren

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
2.1.2 Duurzame energie & Industriële Ontwikkeling	2.1.2.1 Het opstellen en vaststellen van de wet- en regelgeving voor duurzame energie	2022		7/8/12
	2.1.2.2 Uitvoering geven aan het beleid voor duurzame energie	2023		7/8
	2.1.2.3 Implementatie van het TNO-project 'Living Lab' ter realisatie van een duurzame opwekking van energie	∞	E.6.4	7/8/12
	2.1.2.4 Het opstellen van beleid voor duurzame afvalverwerking	2023	E.6.4	7/8/12
	2.1.2.5 Het realiseren van een LNG-installatie ter verlaging van de lokale energieprijzen	2023	E.6.4	7/8/12
	2.1.2.6 Het faciliteren van de implementatie van koeling d.m.v. zeewater	2023		7/8
	2.1.2.7 Nadere uitwerking Industrieelbeleid voor Curaçao	2023		7/8
2.1.3 Internationale visserij	2.1.3.1 Het oprichten van een zelfstandige visserij-autoriteit	2022		8/14
	2.1.3.2 Evaluatie werkprocessen i.v.m. de internationale visserij en de internationale protocollen/ voorwaarden	2022		8/12/14
	2.1.3.3 Opzetten Bestemmingsfonds Visserij	2023		8/12/14
2.1.4 Handel en export	2.1.4.1 Gefaseerde implementatie National Export Strategy	2022	E.6.3	8/17
	2.1.4.2 Het stimuleren van Public-Private Partnerships ter bevordering van productie, ontwikkeling en internationale positionering van de Curaçaose Economie en export van lokale producten.	∞		8/17
2.1.5 Financiële en niet financiële regelingen	2.1.5.1 Institutionaliseren en verduurzamen EU Desk Curaçao in afstemming met het ministerie van AZ	2023		

3. Beleidsdomein Consumenten en marktwerking

Gedurende de regeerperiode zullen inspanningen worden gedaan om de rechten en belangen van consumenten te beschermen en eerlijke concurrentie te waarborgen.

3.1 Het beschermen van de rechten en belangen van consumenten en het waarborgen van eerlijke concurrentie

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
3.1.1 Consumentenbescherming	3.1.1.1 Operationaliseren klachtenlijn voor consumenten door de Fundashon pa Konsumido	2022	E.6.4	8
	3.1.1.2 Vaststellen wet- en regelgevingstraject inzake de consumentenautoriteit	2023	E.6.3	8
	3.1.1.3 Uitbreiding producten Makutu Básiko	2022		2
	3.1.1.4 Het aanvangen van het wetgevingstraject ten behoeve van geschillencommissie	2023		8
3.1.2 Toezicht en handhaving	3.1.2.1 Intensiveren controles op consumentenprijzen	2022		8
	3.1.2.2 Intensiveren controles op economische vergunningen	2022		8

MINISTERIE VAN
FINANCIËN

JAVIER SILVANIA
MINISTER VAN FINANCIËN

MOTIVATIE EN AMBITIE

De coronacrisis heeft de knelpunten van onze verzwakte economie verder geaccentueerd. Tevens zijn de werkelijke belastinginkomsten significant gedaald waardoor onder andere de schuldquote gestegen is tot ver boven het niveau dat voor Caribische landen houdbaar wordt geacht. Het is voor een ieder bekend dat de achterblijvende economische prestaties een structureel karakter hebben. Om de economie van Curaçao op een hoger groeipad te brengen en om de overheidsuitgaven beheersbaar te houden, dienen de noodzakelijke hervormingen te worden geïmplementeerd. Ik ben ervan bewust dat ons land een zeer bijzondere en uitdagende periode meemaakt, maar met wilskracht, samenwerking en volharding zullen we vooruitkomen. Vergeet niet dat een rivier niet door een rots gaat vanwege zijn kracht, maar vanwege zijn volharding (Jim Watkins). Als minister van Financiën wil ik volharding blijven tonen, wilskracht laten zien en samenwerken met een ieder die Curaçao in zijn hart draagt. Mi kurason ta bati pa Kòrsou!

Mijn prioriteiten voor deze kabinetsperiode zijn puntsgewijs als volgt:

- Het zorgdragen dat de noodzakelijke reorganisatie van de Belastingdienst plaatsvindt. Te denken valt aan onder andere een betere synchronisatie tussen de Inspectie der Belastingen en de Ontvanger en het optimaliseren van de werkprocessen (onder andere door het verder digitaliseren van de processen). Verder staan een nieuwe belastingdienst gebouw en een optimaal werkende helpdesk hoog op mijn prioriteitenlijst. Van belang is dat de focus meer op de belastingplichtige komt te liggen (servicegericht werken).
- Het nemen van de nodige acties om de betrouwbaarheid, toegankelijkheid en integriteit van de IT-systemen te borgen.
- Het zorgdragen voor de invulling van kritische functies binnen de Inspectie der Belastingen, Ontvanger, Douane en het kernministerie Financiën middels een transparant wervingstraject.
- Het verbeteren van het financieel beheer van de overheidsfinanciën en overheidseigendommen, zodat onder andere sprake kan zijn van beheersbare overheidsuitgaven en van objectieve, betrouwbare, volledige en tijdige cijfers.
- Uitvoering geven aan de Roadmap Financieel beheer teneinde op termijn te kunnen beschikken over een goedkeurende controleverklaring.
- Het zorgdragen dat aan de vastgestelde begrotingsnormen wordt voldaan. Hierbij dient tevens een duidelijke relatie te bestaan tussen budgetten, bestedingen en doelstellingen.
- Het versterken en reorganiseren van de Douane.
- Het bieden van ondersteuning bij de implementatie van de nodige hervormingen conform de afspraken die zijn opgenomen in het Landspakket Curaçao. Dit geldt ook voor eventuele andere hervormingen die (nog) niet in het Landspakket Curaçao zijn opgenomen.

MISSIE

Het Ministerie van Financiën bevordert een doeltreffend en evenwichtig financieel, fiscaal, douane en Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT) beleid, bevordert een verantwoorde, doelmatige en rechtmatige verwerving en besteding van de overheidsmiddelen en bewaakt de budgettaire aangelegenheden.

De missie gaat in het bijzonder in op de volgende kernpunten:

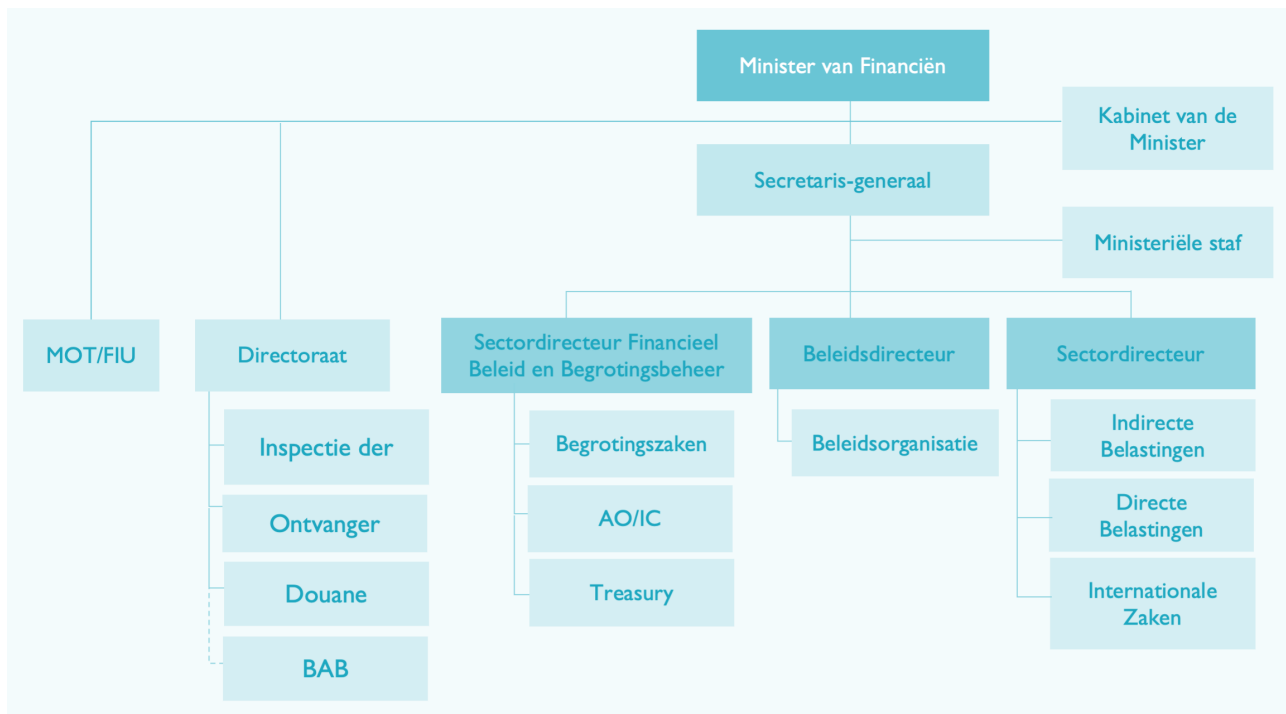
- Ontwikkelen van financieel beleid: criteria doelmatig, doeltreffend en evenwichtig;
- Bewaking budgettaire aangelegenheden;
- Controle besteding overheidsmiddelen: criteria doelmatig, rechtmatig en verantwoord met als resultaat evenwicht tussen collectieve baten en lasten;
- Ontwikkelen van fiscaal beleid (nationaal en internationaal), wetgeving en toezicht: criteria doelmatig, doeltreffend en evenwichtig;
- Effectieve en doelmatige uitvoering van de fiscale aangelegenheden;
- Ontwikkelen van douanebeleid (nationaal en internationaal): criteria doelmatig, doeltreffend en evenwichtig;
- Effectieve en doelmatige uitvoering van douane aangelegenheden.

ORGANISATIESTRUCTUUR

De minister van Financiën is op bestuurlijk niveau eindverantwoordelijk voor het ministerie en de SG is ambtelijk eindverantwoordelijk voor de leiding. Het Ministerie van Financiën wordt bijgestaan door de Beleidsorganisatie met uitgangspunt een integraal georganiseerde beleidsorganisatie die werkzaam is op het hele, brede terrein van het ministerie. De sectoren dragen zorg voor de uitvoering van dit beleid.

Het Ministerie van Financiën kent twee sectoren en boven sectorale organisaties. Onder sector Financieel Beleid en Begrotingsbeheer ressorteren Begrotingszaken, AO/IC en Treasury als uitvoeringsorganisaties. Onder de Uitvoeringsorganisatie Begrotingszaken ressorteren de afdelingen Toezicht financiën en Financiële rapportage. Onder sector Fiscale zaken ressorteren Indirecte belastingen, Directe belastingen en Internationale zaken als uitvoeringsorganisaties.

De boven sectorale organisaties zijn MOT/FIU en Directoraat Generaal Fiscale Zaken. Onder het Directoraat Generaal Fiscale Zaken ressorteren de organisaties Inspectie der Belastingen, Ontvanger, Douane en BAB. Verder bestaat de Ministeriële Staf uit ondersteuners ten behoeve van de minister, de SG en het MT. Als laatste is het Kabinet van de Minister verantwoordelijk voor het ondersteunen van de minister bij de uitvoering van zijn taken.

CUSTOMS

DE PRIORITEITEN

Het Ministerie van Financiën zal gedurende deze regeerperiode zich richten op zes beleidsdomeinen namelijk, Financieel Beleid en Begrotingsbeheer, Fiscale Zaken, Douane, Belasting, MOT en Overheidsapparaat. Op deze manier zal het ministerie streven om het opgestelde motto: een verantwoordelijke, doelmatige en gegronde verwerving van publieke fondsen en controle van begrotingszaken, opgenomen in het regeerakkoord, na te leven.

Onderstaand wordt per beleidsdomein ingegaan op de strategische doelstellingen, focusgebieden en prioritaire projecten/activiteiten. Tevens wordt aangegeven de relatie tussen projecten/activiteiten en het Landspakket (LP) en de SDG's.

1. Beleidsdomein Financieel Beleid en Begrotingsbeheer

Binnen dit domein staat centraal het realiseren van een doelmatige effectieve en evenwichtige controle van begrotingszaken. Voor de periode 2022-2025 worden de volgende strategische doelstellingen nagestreefd:

1.1 Het realiseren van een evenwichtige en verantwoorde begroting				
Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
1.1.1 Evenwichtige begroting	1.1.1.1 Oprichten begrotingskamer	2022		16
1.1.2 Goedgekeurde begroting conform de financiële en wettelijke kaders	1.1.2.1 Herstructureren Afdeling Administratieve Organisatie/Interne Controle (AO/IC)	2022		16
	1.1.2.2 Aanpassen, implementeren en handhaven van dividendbeleid voor overheids N.V.'s	2022		16

1.2 Het verbeteren van het financieel beheer

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
1.2.1 Financieel Beheer	1.2.1.1 Traject verhogen Niet-belasting-inkomsten	2022	A.1	8
	1.2.1.2 Traject verbeteren Financieel Beheer teneinde het op termijn realiseren van een goedkeuren de controle verklaring	2022	A.1	16
	1.2.1.3 Traject hervorming subsidie	2022	A.3	16
	1.2.1.4 Hervorming gaming sector	2022	H.2	8
	1.2.1.5 Versterken financiële kolom	2022	A.1	16
1.2.2 Financiële sector	1.2.2.1 Depositogarantiestelsel	2022	D.4	8
	1.2.2.2 Depositogarantiestelsel en modernisering resolutieraamwerk	2022	D.4	8
	1.2.2.3 Versterken Governance CBCS	2022	D.5	8
	1.2.2.4 Integrale doorlichting van de financiële sector	2022	D.1	16
	1.2.2.5 Integrale doorlichting van het stelsel van toezicht (wet- en regelgeving, toezichtbeleid) op de financiële markten	2022	D.2	16

1.3 Het bewerkstellingen dat de overheid haar toekomstige verplichtingen en boven-ministeriële uitgaven dekt

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
1.3.1 Boven-ministeriële uitgaven	1.3.1.1 Beheersing boven-ministeriële uitgaven	2022		

2. Beleidsdomein Fiscale zaken

Teneinde een effectieve en doelmatige uitvoering van fiscale zaken te bewerkstelligen worden de volgende prioriteiten gesteld.

2.1 Het aantrekkelijk maken van het investeringsklimaat				
Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
2.1.1 Fiscaal beleid en wetgeving en toezicht	2.1.1.1 Randvoorwaarden scheppen voor aantrekkelijk investeringsklimaat	2022		8
	2.1.1.2 Geoptimaliseerd proces tax-holiday aanvragen	2022		8
	2.1.1.3 Ontwikkelen van nieuwe fiscale producten in de lokale wetgeving gericht op zowel de buitenlandse markt als de binnenlandse markt	2022		8
	2.1.1.4 Evaluatie fiscaal beleid	2022	C.1	16

3. Beleidsdomein Douane

De efficiëntie en doelmatigheid van de uitvoering van douanezaken wordt verhoogd. Teneinde dit te realiseren worden de volgende prioriteiten gesteld.

3.1 Het realiseren van een doelmatige en doeltreffende invoer, uitvoer en doorvoer van goederen				
Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
3.1.1 Douanezaken	3.1.1.1 Optimaliseren Douane	2022		8
	3.1.1.2 Afsluiten van nieuwe Douane verdragen	2022		8

4. Beleidsdomein Belasting

De uitvoering van de belastingwetgeving en retributies dienen doelmatiger en doeltreffender te worden uitgevoerd.

4.1 Het verhogen van doelmatige en doeltreffende uitvoering van de belastingwetgeving en retributies					
Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG	
4.1.1	Verhogen Tax Compliance	4.1.1.1 Bestanden opschoning traject (volledig en juist)	2022		16
4.1.2	Verhogen belasting-inkomsten	4.1.2.1 Herziening OB-percentage en structuur	2023		8
		4.1.2.2 Introductie van de permanente mogelijkheid voor "tax & duty free shopping" voor toeristen	2023		8
4.1.3	Optimaliseren belasting-organisatie	4.1.3.1 Reorganiseren Inspectie der Belastingen en Ontvanger	2022		16
		4.1.3.2 Centralisatie van Inspectie der Belastingen, Ontvanger en SBAB in één gebouw	2022		16

5. Beleidsdomein Meldpunt ongebruikelijke transacties

Het is bij wet verplicht om ongebruikelijke transacties te melden in het kader van preventie en bestrijding van het witwassen van geld en financiering van terrorisme en grensoverschrijdende illegaliteit.

5.1 Het optimaliseren van de bescherming tegen grensoverschrijdende illegaliteit					
Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG	
5.1.1	Compliance	5.1.1.1 Het versterken van de FIU opdat deze aan internationale normen van de FATF voldoen	2022		16

6. Beleidsdomein Overheidsapparaat

Binnen dit domein ligt de focus op het inrichten en optimaliseren van het functioneren van het Ministerie van Financiën, opdat de wettelijke taken efficiënt en effectief uitgevoerd kunnen worden.

6.1 Het verhogen van de efficiëntie van de overheidsfinanciën					
Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG	
6.1.1	Institutionele versterking	6.1.1.1 Verbetering servicedienstverlening aan het publiek	2022		16
		6.1.1.2 Synchronisatie van data tussen Inspectie der Belastingen, Ontvanger, SBAB en Douane	2022		16

MINISTERIE VAN
**GEZONDHEID, MILIEU
EN NATUUR**

DOROTHY PIETERSZ-JANGA

MINISTER VAN GEZONDHEID, MILIEU EN NATUUR

MOTIVATIE EN AMBITIE

Als zorgverlener (huisarts) heb ik gedurende de afgelopen 30 jaren heel erg veel meegemaakt. Mijn werk begint voor de geboorte van een kind tot aan het eind van het leven. Gedurende de levensloop van mijn cliënten maak ik ook andere sociale, economische en financiële situaties mee waarin mijn cliënten verkeren. Als vertrouwenspersoon leg je verbanden en constateer je dat de genoemde situaties nadelige gevolgen kunnen hebben op de gezondheid en het levenspatroon van de persoon. Maar dit betreft een klein gedeelte van onze samenleving. Als minister kan ik mijn volk beter dienen. Ik heb een vrij breed werkterrein waarbij ik verantwoordelijk ben voor de hele samenleving. Als minister lever ik mijn bijdrage door het implementeren van duurzaam beleid die aansluit op de behoeftes van de gemeenschap.

Als minister van het ministerie van GMN wil ik een bijdrage leveren en werken aan duurzame trajecten op het gebied van gezondheid, milieu en natuur waar elke burger toegang toe heeft en die in het vervolg ook zal zorgen voor een stabiele basis voor de gemeenschap.

Het ministerie van GMN richt zich op een ombuiging van zorg en ziekte naar gezondheid en gedrag. De huidige reactieve cure-gerichte gezondheidszorg moet getransformeerd worden naar een proactieve benadering door de overheid, zorgverleners en bedrijven die de kwaliteit van leven bevorderen. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar ziektebeelden en -symptomen, maar vooral naar het optimaliseren van mentale, fysieke, emotionele, spirituele gezondheid van (ogenschijnlijk) gezonde burgers en chronisch zieken, waar nu te weinig aandacht voor is.

Het ministerie van GMN moet zich daarom nadrukkelijk gaan richten op een “holistische benadering” van de kwaliteit van leven, met als streven het waarborgen van de gezondheid van de mens, binnen een gezond(e) milieu en natuur. Daarnaast moet het ministerie in het verlengde hiervan ook meer aandacht geven aan een schoner en gezonder milieu en natuur waarbij de transformatie binnen de gezondheidssector zichtbaar in de praktijk wordt gebracht. Dit brengt ook met zich mee dat wij eigen voedselproductie gaan stimuleren in de ruimste zin des woord.

Als minister van GMN wil ik ook de bedrijfsvoering van mijn ministerie zodanig versterken en waar nodig (her)inrichten zodat het haar regierol voortvarend kan vervullen in de realisering van bovengenoemde ombuiging. Mijn voornemen is het ministerie in een proactieve en daadkrachtige regisseur om te vormen die het hervormingsproces aanstuurt, faciliteert en ondersteunt door alle stakeholders te motiveren en te binden teneinde gedeelde doelen te kunnen bereiken. Hiervoor worden alle organisatieonderdelen met competente en toegewijde medewerkers ingezet en worden geïntegreerde administratieve en logistieke ondersteuning systemen gebruikt en informatie & communicatie technologie toegepast.

MISSIE

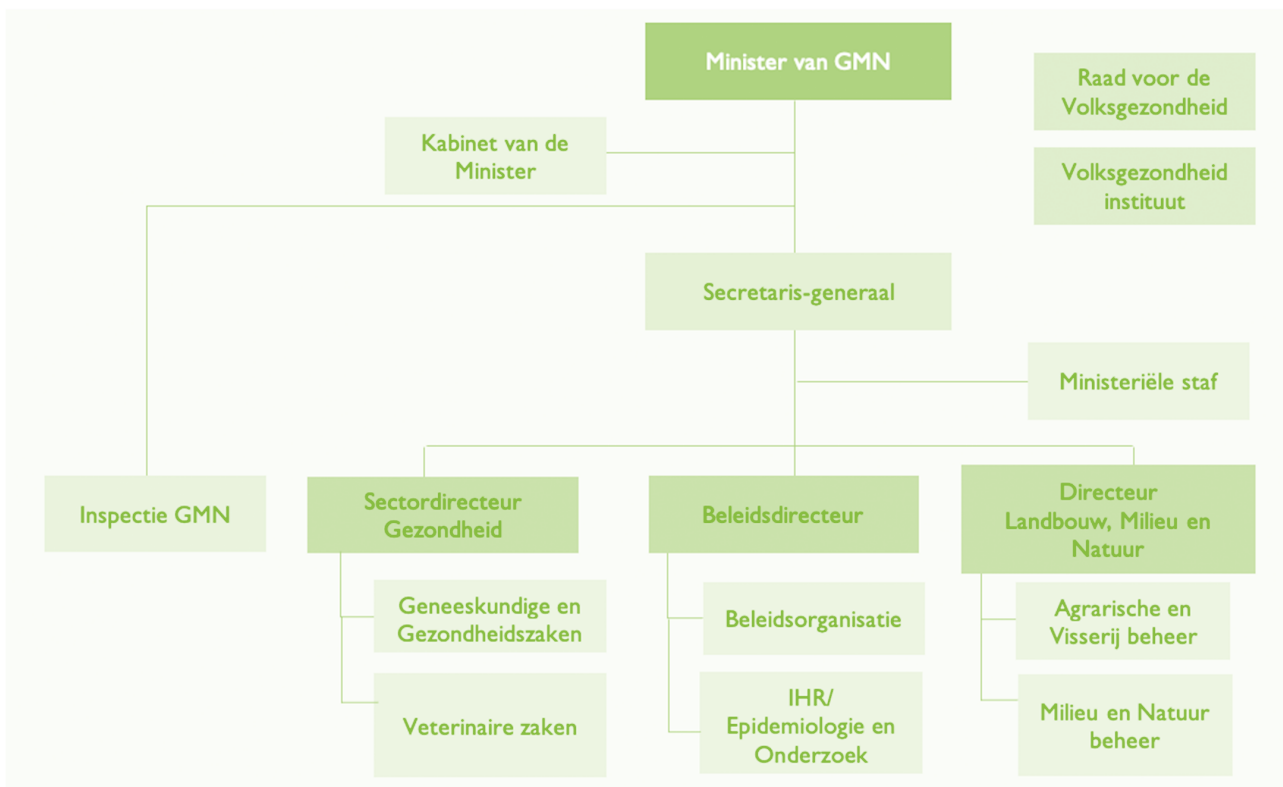
Het ministerie van GMN draagt zorg voor het bevorderen van de gezondheid van de bevolking en voor een gezond milieu waarin mens, dier en natuur zich duurzaam kunnen ontwikkelen. Het ministerie maakt zich sterk voor:

1. Het initiëren, coördineren, afstemmen, uitvoeren en zorgdragen voor continuïteit van het regeringsbeleid op het gebied van de volksgezondheid, milieu, natuur, veterinaire zaken, landbouw, veeteelt en visserij.
2. Het gevraagd en ongevraagd geven van kwalitatief hoogwaardig advies.
3. Het voorbereiden van wet- en regelgeving en in voorkomende gevallen, rekening houdende met internationale wet- en regelgeving.
4. Het uitvoeren van verplichtingen voortvloeiend uit verdragen en het nakomen van internationale afspraken.
5. Het informeren van de samenleving en het bevorderen van participatie in voorkomende gevallen.
6. Het ontwikkelen van duidelijke transparante uitvoeringsprocedures.
7. Het actief netwerken en deelnemen aan (inter)nationale activiteiten.
8. Het tijdig signaleren en onderkennen van relevante ontwikkelingen, dreigingen en risico's binnen de beleidsdomeinen.
9. Het verlenen van excellente diensten.
10. Het continu stimuleren van innovaties, trainingen en upgrading.
11. Het verrichten van inspectiediensten.

ORGANISATIESTRUCTUUR

De minister van GMN is op bestuurlijk niveau eindverantwoordelijk voor het ministerie en de SG is ambtelijk eindverantwoordelijk voor de leiding. Het ministerie van GMN wordt bijgestaan door de Beleidsorganisatie met uitgangspunt een integraal georganiseerde beleidsorganisatie die werkzaam is op het hele, brede terrein van het ministerie. De sectoren dragen zorg voor de uitvoering van dit beleid.

Het ministerie van GMN kent twee sectoren en boven sectorale organisaties. Onder sector Gezondheid ressorteren Geneeskundige en Gezondheidszaken en Veterinaire zaken als uitvoeringsorganisaties. Onder de sector Landbouw, Milieu en Natuur ressorteren Agrarische en Visserij Beheer en Milieu en Natuurbeheer als uitvoeringsorganisaties. De boven sectorale organisaties zijn de Raad voor de Volksgezondheid en Volksgezondheid Instituut. Verder bestaat de Ministeriële Staf uit ondersteuners ten behoeve van de minister, de SG en het MT. Als laatste is het Kabinet van de Minister verantwoordelijk voor het ondersteunen van de minister bij de uitvoering van zijn of haar taken.

REGEERPROGRAMMA 2022-2025
**OP WEG NAAR HERSTEL EN
EEN BETERE KWALITEIT VAN
LEVEN VOOR HET VOLK**

DE PRIORITEITEN

Het ministerie van GMN zal gedurende deze regeerperiode zich richten op de beleidsdomeinen Landbouw, Milieu en Natuur, Inspectie, Gezondheid en Overheidsapparaat. Op deze manier zal het ministerie streven om het opgestelde motto: een integraal holistisch beleid dat zich richt op voorkoming van zorg, een gezond leven, gezonde voeding en geoptimaliseerde productie opgenomen in het regeerakkoord na te leven.

1. Beleidsdomein Landbouw, Milieu en Natuur

Binnen dit domein staat centraal het realiseren van een integraal holistisch beleid dat zich richt op het bevorderen van een gezond leven, gezonde voeding, schone leefomgeving en geoptimaliseerde productie. Voor de periode 2022-2025 worden de volgende strategische doelstellingen nagestreefd.

1.1 Het realiseren van een gezonder milieu voor mens, plant en dier				
Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
1.1.1 Beheer en de bescherming van het milieu en natuur	1.1.1.1 Promoveren gezonder leefmilieu voor mens, plant en dier d.m.v. interministerieel samenwerkingsverband op internationaal niveau (PAHO, WHO ed.) met aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> a. Healthcare System Governance; b. Food Sovereignty Index; c. Beheer van milieu en natuur door middel van een ecologisch balans. 	2022		15
1.1.2 Bevorderen diergezondheid en dierenwelzijn	1.1.2.1 Uitvoeren van laboratoriumanalyses voor pathogenen in voedingsmiddelen en andere producten van dierlijke oorsprong	2023		15
1.1.3 Schone en gezonde leefomgeving	1.1.3.1 Ontwikkelen van een beleid op het gebied van koop en verkoop van recycled afval met zicht op een schoner Curaçao (0-waste management)	2022		14
	1.1.3.2 Bescherming van woongebieden tegen giftige gassen of onaangename geuren afkomstig uit dierenafval of chemische stoffen d.m.v. holistische benadering om een ecologische balans te bereiken	∞		14
	1.1.3.3 Implementatie uitvoeringsplan upgrading en onderhoud van publieke stranden t.b.v. van Ecotoerisme	2022		14
	1.1.3.4 Verdere verzakelijking laboratorium zorg/ definiëren public lab	2022		14
	1.1.3.5 Uitvoeren monitoringsprogramma voor de meting van kwaliteit van zwemwater en lucht	2022		15

1.2 De bevolking gaat bewust om met en maakt duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen en de natuurlijke rijkdommen zijn beschermd

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
1.2.1 Bewustwording waarde natuurlijke hulpbronnen	1.2.1.1 Het opzetten en beheren van een systeem voor beschermde gebieden	2023		15

1.3 Het verhogen van voedselzekerheid middels lokale agrarische productie

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
1.3.1 Verhoging lokale agrarische productie	1.3.1.1 Creëren van faciliteiten om de productie van levensmiddelen te verhogen voor gezinsverbruik met het oog op samenwerking in de toekomst met MEO bij eventueel overschot	2022		14
1.3.2 Gemoderniseerde landbouw-, veeteelt- en visserijsector	1.3.2.1 Versterken en optimaliseren van AVB-dienstverlening	2022		15
	1.3.2.2 De opzet van een registratiesysteem voor de boeren, tuinders en vissers	2022		15
	1.3.2.3 Oprichten van een landbouw, veeteelt en visserij opleiding instituut	2022		15
	1.3.2.4 Oprichten stuurgroep samen met MEO voor het ontwikkelen van de landbouw, veeteelt en visserijsector	2022		15
	1.3.2.5 Upgraden van vissershaven en visserijfaciliteiten	2022		14
	1.3.2.6 Het zorgdragen voor de plaatsing Fishing Attractive Devices (FAD's) voor het aantrekken van vissen	2023		
1.3.3 Slachtfaciliteiten	1.3.3.1 Bouw van een pluimvee slachthuis	2023		3

2. Beleidsdomein Gezondheid

Dit domein richt zich op een bevolking die een gezonde leefstijl heeft en een gezondheidszorg die voor eenieder betaalbaar, toegankelijk en zeker is. Aandacht wordt besteed aan onder andere het verminderen van infectieziekten, chronische ziekten en geestelijke ziekten en verslaving en het bevorderen van de gezondheid van de bevolking en ziektepreventie. Voor de periode 2022-2025 worden twee strategische doelstellingen nagestreefd.

2.1 De bevolking heeft een gezonde leefstijl en leeft in een gezondheid bevorderende leefomgeving en is beschermd tegen gezondheidsrisico's

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
2.1.1 Gezondheidsbevordering, ziektepreventie en verslavingspreventie	2.1.1.1 Opstellen beleidskader voor het stimuleren van een gezonde levensstijl	2022		3
	2.1.1.2 Uitvoeren nationale gezondheidsenquête	2022	F.2	3
	2.1.1.3 Uitvoering programma "Salu promé". Middels mediaprogramma's stimuleren van 'selflove' en normen en waarden onder de bevolking	2022	F.2	3
	2.1.1.4 Ontwikkelen van preventie programma's	2022	F.2	3
	2.1.1.5 Optimale en effectieve beheersing van de covid 19-problematiek	∞	F.1	3
	2.1.1.6 Het structureel promoveren van beweging in samenwerking met OWCS	2023		3

2.2 Het realiseren van een gezondheidsstelsel dat voorziet in de gezondheidsbehoefte van de burger en het waarborgen van de toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit van de voorzieningen

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
2.2.1 Beschikbaarheid, toegankelijkheid en kwalitatieve medische zorg	2.2.1.1 Optimaliseren van de eerste lijn zorg gedurende de avond, nacht en weekenddiensten d.m.v. het introduceren van HAP	2022		3
	2.2.1.2 Verbeteren communicatie met patiënt (in de taal van de patiënt) en tussen de hulpverleners onderling	2023		3
	2.2.1.3 Digitaliseren gezondheidszorg	2022	F.2	3
	2.2.1.4 Hervorming zorgstelsel	2022	F.2/3/4	3
	2.2.1.5 Herziening ambulance structuur	2022		3
	2.2.1.6 Upgraden van moratorium en vestigingsvergunning voor de 1ste lijn hulpverleners	2023		3
	2.2.1.7 Beheersen van ziekenhuiskosten (CMC)	2022		3
	2.2.1.8 Beheersen van medicijnkosten d.m.v. gezamenlijke inkoop	2022		
	2.2.1.9 Vernieuwen en opstellen van wet- en regelgeving en beleid voor de vestiging van verzorgend personeel vanuit de regio	2022		3

3. Beleidsdomein Inspectie

Dit domein is gericht op het beschermen en bevorderen van de gezondheidsbelangen van iedere burger op Curaçao. Centraal staat het beschermen van de volksgezondheid, milieu en natuur door het effectief en efficiënt handhaven van de wettelijke regelingen op deze gebieden.

3.1 Effectieve en efficiënte handhaving van de wettelijke regelingen op de gebieden volksgezondheid, milieu en natuur

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
3.1.1 Versterken toezicht en handhaving	3.1.1.1 Optimaliseren toezicht, controle en handhaving	2022		3
	3.1.1.2 Optimaliseren klachtenafhandeling	2023		3

4. Beleidsdomein Overheidsapparaat

Teneinde te waarborgen dat de wettelijke taken van het ministerie van GMN efficiënt en effectief worden uitgevoerd dient het functioneren van het ministerie te worden geoptimaliseerd.

4.1 Het ministerie van GMN is in 2025 volledig geëquipeerd om zijn (wettelijke) taken efficiënt, effectief en duurzaam uit te voeren

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
4.1.1 Institutionele versterking	4.1.1.1 Doorlichting processen ministerie GMN	2022		16
	4.1.1.2 Afronden van de BIG wet- en regelgeving in samenwerking met de Netherlands Caribbean Foundation for Clinical Higher Education (NASHKO)	2023		3
	4.1.1.3 Huisvesting GGZ-personeel	2022		16

MINISTERIE VAN
JUSTITIE

SHALTEN HATO
MINISTER VAN JUSTITIE

MOTIVATIE EN AMBITIE

Het ministerschap van het Ministerie van Justitie heb ik aangenomen ter waarborging van een transparante, betrouwbare en consistente beleidsuitvoering, waarbinnen alle taken uitsluitend binnen wettelijke kaders uitgevoerd worden.

Mijn beleid zal zich onder andere richten op het bevorderen van de samenwerking en het optimaliseren van de dienstverlening aan het publiek. Jeugdigen maar ook families en/of degenen die in aanraking zijn gekomen met justitie worden op een holistische manier aangepakt. Verder is het voor mij ook van uiterst belang dat handhaving van de wet en openbare orde op een deugdelijke manier plaatsvindt. In deze zullen de nodige optimalisaties en versterking bij de uitvoeringsorganisatie plaatsvinden. Vooral de versterking van de beveiliging van onze grenzen, met zicht op het illegaal binnenkomen van mensen en het voorkomen van import van illegale producten zoals vuurwapens, drugs en mensenhandel die een grote bedreiging vormen voor de nationale veiligheid, heeft prioriteit.

Mijn beleid en prioriteiten zijn gericht op het bevorderen van het veiligheidsgevoel en dat deze een positieve invloed zullen hebben op de kwaliteit van leven van de burger. Preventie, voornamelijk onder de jongvolwassenen groep staat hoog geprioriteerd op mijn lijst. Sociale controle in buurten en sociale vormingsplicht zal worden geherintroduceerd om jongvolwassenen, die in de risicogroep vallen of die al in aanraking zijn gekomen met justitie, de gelegenheid te geven om sociale vorming- en arbeidstrajecten te volgen.

Curaçao moet een land zijn waar iedereen zich veilig voelt, een land die kansen en perspectieven aan de meest kwetsbaren biedt, waardoor zij betere keuzes maken die positievere uitkomsten teweegbrengen.

MISSIE

Het Ministerie van Justitie zorgt voor de rechtsstaat in Curaçao, zodat mensen in vrijheid kunnen samenleven, ongeacht hun levensstijl of opvattingen. Justitie werkt aan een veiliger en rechtvaardiger samenleving door mensen rechtsbescherming te geven en waar nodig in te grijpen in hun leven. Soms is dat een ingrijpende maatregel, soms worden nieuwe perspectieven geopend. Altijd zijn het ingrepen die alleen Justitie kan en mag doen. Recht raakt mensen. De missie van het Ministerie van Justitie is om zorg te dragen voor de rechtsorde, rechtshandhaving, veiligheid en openbare orde binnen het land Curaçao.

Het ministerie maakt zich sterk voor:

1. Ontwikkelen van beleid;
2. Conciipiëren van de justitiële wetgeving;
3. Leveren van een bijdrage aan de kwaliteit van het functioneren van de ketenpartners in de veiligheidszorg;
4. Zorgen voor de veiligheid, orde en rust in de Curaçaose samenleving en de veiligheid van de burgers en iedereen die tijdelijk in het land Curaçao verblijft in het bijzonder.

ORGANISATIESTRUCTUUR

De minister van Justitie is op bestuurlijk niveau eindverantwoordelijk voor het ministerie. De SG is eindverantwoordelijk voor de ambtelijke organisatie en is belast met de operationele bedrijfsvoering van het gehele ministerie. Het ministerie wordt aangestuurd door een MT, gevormd door de SG, de beleidsdirecteur en sectordirecteuren.

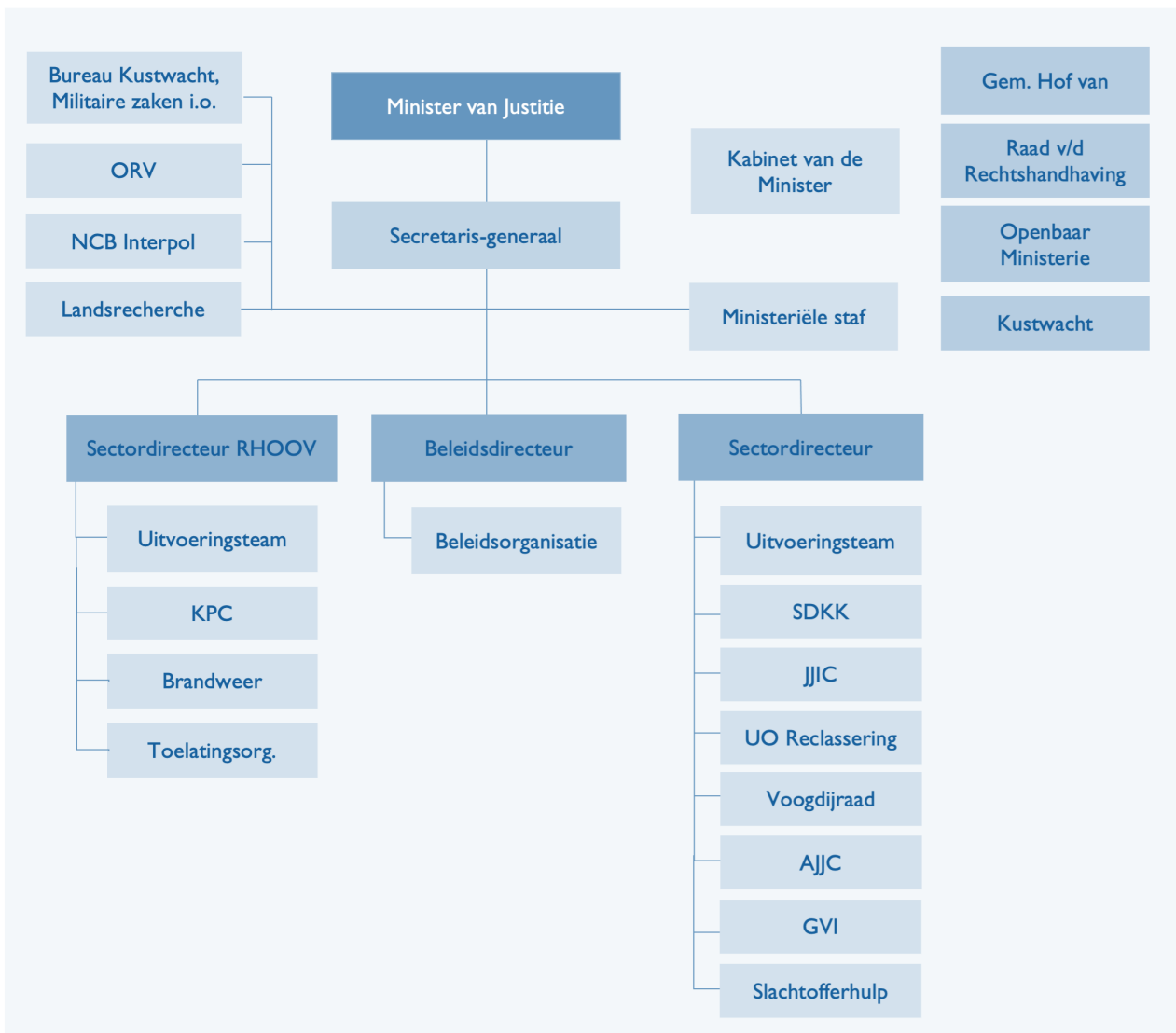
Het Ministerie van Justitie wordt bijgestaan door de Beleidsorganisatie met uitgangspunt een integraal georganiseerde beleidsorganisatie die werkzaam is op het hele, brede terrein van het ministerie. De sectoren dragen zorg voor de uitvoering van dit beleid. Onder de sector Rechtshandhaving en openbare orde en veiligheid (RHOOV) ressorteren de Brandweer Curaçao, het Korps Politie Curaçao (KPC) en de Toelatingsorganisatie (TO) als uitvoeringsorganisaties.

Onder sector Justitiële zorg executie en resocialisatie (JER) ressorteren als uitvoeringsorganisaties de Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou (SDKK), de Reclassering Curaçao, Justitiële Jeugdinstelling Curaçao (JJIC), de UO Reclassering, het Bureau Voogdijraad, de Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao (AJJC), de Gezinsvoogdij Instelling (GVI) en de Slachtofferhulp.

De boven sectorale organisaties vallen direct onder de SG. Deze zijn Bureau Kustwacht en Militaire zaken (i.o.), Opleidingsinstituut Rechtshandhaving & Veiligheidszorg (ORV), Interpol en Landsrecherche. Buiten het ministerie is geplaatst het Gemeenschappelijk Hof van Justitie, de Raad voor de Rechtshandhaving, het Openbaar Ministerie en de Kustwacht.

Tot slot bestaat de Ministeriële Staf uit ondersteuners ten behoeve van de minister, de SG en het MT. Als laatste is het Kabinet van de Minister verantwoordelijk voor het ondersteunen van de minister bij de uitvoering van zijn of haar taken.

REGEERPROGRAMMA 2022-2025
**OP WEG NAAR HERSTEL EN
EEN BETERE KWALITEIT VAN
LEVEN VOOR HET VOLK**

DE PRIORITEITEN

Het Ministerie van Justitie zal gedurende de regeerperiode focussen op vier beleidsdomeinen namelijk, jeugd & jongvolwassenen, veiligheid, institutionele versterking en rechtstaat versterking. Op deze manier zal het ministerie streven om een transparant beleid dat betrouwbaar en consistent is, uit te voeren en na te leven.

1. Beleidsdomein Jeugd & Jongvolwassenen

Binnen dit domein staat centraal om de jeugd van een veilige en aangename leefsituatie te voorzien. Voor de periode 2022-2025 wordt één strategische doelstelling nagestreefd.

1.1 Het waarborgen dat de jeugd en jongvolwassenen van een veilige en aangename leefsituatie kunnen genieten					
Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG	
1.1.1 Veiligheid van jeugd en jongvolwassenen	1.1.1.1 De implementatie van het meerjarig preventieplan voor jeugd en jongvolwassenen	∞		3	
	1.1.1.2 De implementatie van een re-integratie traject voor jongeren die in aanraking zijn gekomen met justitie	2022		3	
	1.1.1.3 Fusie van bureau Voogdijraad, Slachtofferhulp, GVI en AJJC	2022		3	
	1.1.1.4 Centraal Meldpunt Relationeel Geweld en Kindermishandeling	2023		3	
	1.1.1.5 Het formaliseren en invoeren wet vermoedelijke verwekker en het aanpakken van wanbetalers inzake alimentatie	2023		16	
	1.1.1.6 Het verlenen van opvoedingsondersteuning aan ouders en jongeren	∞		3	

2. Beleidsdomein Veiligheid

Binnen dit domein staat centraal het versterken van het veiligheidsgevoel bij de burgers en de veilige terugkeer en integratie van (ex)delict plegers in de maatschappij. Voor de periode 2022-2025 staat centraal:

2.1 Het verhogen van het gevoel van veiligheid bij de burger en verlagen criminaliteit

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
2.1.1 Veiligheidsgevoel bij burgers	2.1.1.1 Optimaliseren van de KPC waaronder het werven van nieuw personeel	∞		16
	2.1.1.2 Aanpak specifiek gericht op het voorkomen van veel voorkomende criminaliteit waaronder autodiefstal, overval en woninginbraken	∞		16
	2.1.1.3 Het implementeren van het verbeter plan forensisch opsporen	2023		16
	2.1.1.4 Opzetten supportteam ter bestrijding van cyber crime	2022		16
	2.1.1.5 Het implementeren van de 2de en verdere fasen cameraproject	2022		16
	2.1.1.6 Het implementeren van het vuurwapenbeleid	2022		16
	2.1.1.7 Het verhogen van de strafmaat voor het illegaal bezitten van automatische vuurwapens	2022		16
	2.1.1.8 Het implementeren van buurtregie	∞		16
	2.1.1.9 Uitvoeren Landsverordening Openbare Orde (LOO)	∞		16
	2.1.1.10 Het opstellen en implementeren van de Landsverordening beveiligingsbedrijven	2022		16
	2.1.1.11 Het verder uitvoeren van actie-centrum Ondernijning Curaçao	∞		16
	2.1.1.12 Operationaliseren FMS-applicatie op website overheid	∞		16
	2.1.1.13 Het tegengaan van grensoverstijgende criminaliteit	∞	H.11	16
2.1.2 Mensenhandel en vreemdelingen	2.1.2.1 Optimaliseren van de hulp en opvang voor slachtoffers mensenhandel	∞		10
	2.1.2.2 Het opzetten van een unit preventie mensenhandel/ mensensmokkel	2022		16
	2.1.2.3 Het uitvoeren van het plan van aanpak vreemdelingen	2022		3

2.2 Het verhogen van de kans van een (ex) delict pleger op een veilige terugkeer in de maatschappij

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
2.2.1 Re-integratie (ex-) delictplegers in de maatschappij	2.2.1.1 Het verder implementeren en naleven van het Sociaal Vorming traject/Leerwerktraject	2022	H.18	10
	2.2.1.2 Het implementeren van re-integratie trajecten voor (ex-)delictplegers	2023		10
	2.2.1.3 Hulpverlening aan resocialisatie van ex-gedetineerden door versterking Reclassering	2022		10
	2.2.1.4 Het optimaliseren van perimeterbeveiliging en camera beveiligingssysteem te SDKK	∞		16
	2.2.1.5 Het uitvoeren van renovatietrajecten te SDKK	∞		16

3. Beleidsdomein Institutionele versterking

Het Ministerie van Justitie wordt versterkt ter verhoging van de kwaliteit van de dienstverlening aan de bevolking van Curaçao.

3.1 Versterken functioneren Ministerie van Justitie

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
3.1.1 Waarborgen van een betrouwbare en integere overheid	3.1.1.1 Optimaliseren van Landsrecherche Curaçao (LrC)	∞	H.1	16
3.1.2 Versterken Justitiële Keten	3.1.2.1 Nieuwe vestiging Ministerie van Justitie	2023		16
	3.1.2.2 Renovatie vestiging Hof van Justitie	2023		16
	3.1.2.3 Het optimaliseren van het Opleidingsinstituut Rechtshandhaving en Veiligheidszorg (ORV)	2023		16
	3.1.2.4 Renovatie vestiging bureau Voogdijraad/UO-bureau Justitiële (Jeugd)zorg	2022		16
	3.1.2.5 Optimaliseren Justitiële Jeugdinrichting	∞		16
3.1.3 Brandweer	3.1.3.1 Optimaliseren van de brandweer	∞		16
3.1.4 Toelatingsorganisatie	3.1.4.1 Optimaliseren van de Toelatingsorganisatie	∞		16

4. Beleidsdomein Rechtstaat versterking

Binnen dit domein staat centraal de versterking van de rechtstaat van Curaçao waar i.i.g. grenstoezicht, financieel-economische criminaliteit en detentiewezen centraal staan. Voor de periode 2022-2025 wordt er een strategische doelstelling nagestreefd.

4.1 Versterken van de rechtsstaat Curaçao

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
4.1.1 Versterking rechtstaat	4.1.1.1 Het optimaliseren van de operationele uitvoeringscapaciteit	2022	H.1	16
	4.1.1.2 Verhogen beschermingsniveau bij uitwisseling persoonsgegevens	∞	H.9	16
	4.1.1.3 Versterking van het grenstoezicht	∞	H.10/ H.11	16
	4.1.1.4 Het actualiseren van het beleid en het optimaliseren van het beheer en toezicht van het criminaliteitsfonds (60% bestemd voor de justitiële keten en 40% voor preventie)	2022	H.12	16
	4.1.1.5 Professionalisering van de CURMIL	2022	H.17	16
	4.1.1.6 Nationaal herstelplan en Ontwikkelingsplan versterking rechtsstaat	∞	H.1	16

MINISTERIE VAN

**ONDERWIJS,
WETENSCHAP,
CULTUUR EN SPORT**

SITHREE VAN HEYDOORN

MINISTER VAN ONDERWIJS, WETENSCHAP, CULTUUR EN SPORT

MOTIVATIE EN AMBITIE

Ik kom uit een bescheiden familie, waarin ik als oudste zoon al vanaf een jonge leeftijd studeren en werken moest combineren om mijn moeder, broers en zussen te helpen. Voor mij is het altijd belangrijk geweest dat kinderen en jongeren onbezorgd hun studie kunnen volgen en hun gave en potentie kunnen ontplooiën. Als minister van OWCS voel ik me vereerd dat ik mijn land kan dienen en zet ik me in om aan elke burger van Curaçao de mogelijkheid te bieden om zijn/haar maximale potentie te verwezenlijken met behulp van de beleidsvelden onder mijn verantwoordelijkheid.

Als vader van schoolgaande kinderen en als minister ben ik bekend met de diverse uitdagingen binnen de scholen en in het onderwijs. Deze uitdaging moeten we samen met het onderwijsveld het hoofd bieden. Ik neem mijn verantwoordelijkheid in deze serieus, omdat onderwijs het krachtigste instrument is om transformatie van de mens en de samenleving te realiseren. Onderwijs, zowel binnen de formele als non-formele educatie, is de stuwende kracht achter de ontwikkeling van een land, in het bijzonder de economische groei en welvaart. Enerzijds biedt onderwijs individuen de kans op ontwikkeling, vorming en op ontplooiing van verstand, zintuigen, gevoel en fantasie, waardoor mensen de wereld om zich heen leren begrijpen. Anderzijds zorgt onderwijs voor de ontwikkeling van het menselijk kapitaal.

De omvang van dit menselijk kapitaal bepaalt of iemand in staat is volwaardig – sociaal, cultureel, politiek en economisch – te participeren in de samenleving. Derhalve is onderwijs een integraal onderdeel van het voorzieningenniveau van Curaçao, welke toegankelijk en betaalbaar moet zijn voor iedere burger. Het werk dat het onderwijzend en niet onderwijzend personeel uitvoert is essentieel en ik waardeer de wijze waarop zij hun bijdrage leveren aan de vorming van onze kinderen en gemeenschap ongeacht de omstandigheden.

Wetenschap biedt oplossingen voor en antwoorden op verschillende uitdagingen in het dagelijks leven. Door gericht en meer aandacht te besteden aan dit beleidsdomein tracht ik een onderzoek klimaat te realiseren dat uitnodigt tot goede wetenschapsbeoefening en kennisvergaring vanaf funderend onderwijs tot en met hoger onderwijs. Hierbij is het van belang om meer gebruik te maken van beschikbare kennis bij lokale kennisinstellingen, maar ook verbindingen te maken met internationale wetenschappelijke instellingen.

In het proces van natievorming en de ontwikkeling van ons land is cultuur een drijvende kracht. Cultuur draagt bij aan de vorming van onze nationale- en culturele identiteit en is een vehikel om onze historie over te dragen aan nieuwe generaties. Mijn beleid is gericht op het versterken van cultuureducatie. We gaan minder vieren en meer leren over onze cultuur, geschiedenis en vooruitkijken naar de toekomst.

Tot slot sta ik stil bij sport. Sport en bewegen verbetert de kwaliteit van leven door direct impact te hebben op de fysieke-, emotionele- en mentale gezondheid. Sport leert ons discipline en doorzettingsvermogen en biedt voor een specifieke groep mogelijkheden voor een professioneel carrièrepad. Mijn beleid is gericht op het creëren van meer mogelijkheden voor het beoefenen van sport en het verbeteren van sportfaciliteiten. Tevens zal het ministerie faciliteren waar mogelijk om betere kansen aan onze sporttalenten te bieden om hun maximaal potentieel te bereiken.

Aan het einde van de regeerperiode wil ik belangrijke stappen hebben gezet in het versterken van het ministerie van OWCS waardoor zij beter in staat is om het volk te dienen en invulling te geven aan de beleidsdomeinen onderwijs, wetenschap, cultuur en sport.

Mijn hart klopt voor Curaçao.

REGEERPROGRAMMA 2022-2025
**OP WEG NAAR HERSTEL EN
EEN BETERE KWALITEIT VAN
LEVEN VOOR HET VOLK**

MISSIE

Het ministerie van OWCS zet zich in voor het waarborgen van voorzieningen zodat alle inwoners van het land Curaçao gelijke mogelijkheden hebben om zich ten volle te ontwikkelen en uit te groeien tot een volwaardig persoon die vanuit zijn potentie constructief kan participeren en bijdragen aan de economische en algemeen maatschappelijke ontwikkeling van de gemeenschap.

Het ministerie maakt zich sterk voor:

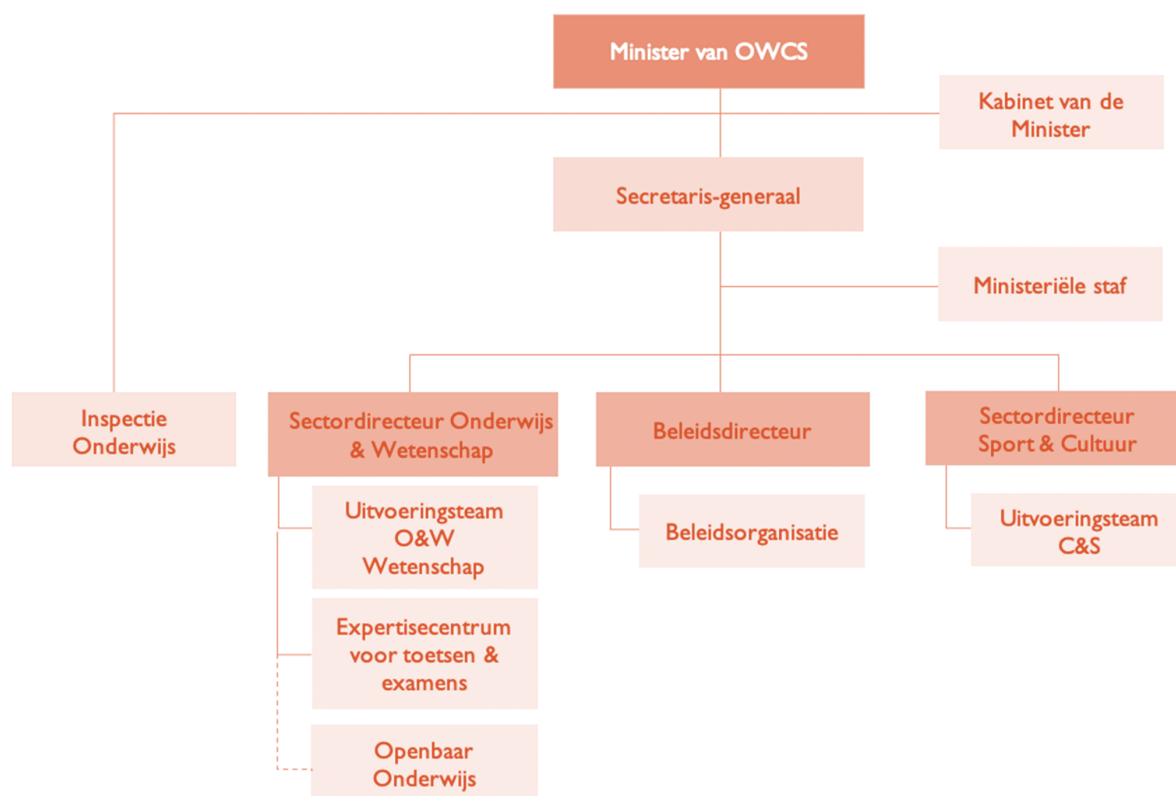
- Toegankelijk, innovatief en kwalitatief hoogwaardig onderwijs, gericht op ontwikkeling van alle mogelijkheden van de onderwijsdeelnemers;
- Krachtige ontwikkeling van de wetenschap;
- Vergroten van het culturele bewustzijn en van actieve culturele participatie, zodat alle inwoners de mogelijkheid krijgen tot volwaardige participatie in de maatschappij;
- Het verhogen van het besef van het belang van sport en beweging voor een gezonde maatschappij, gericht op het stimuleren van sporten en bewegen.

ORGANISATIESTRUCTUUR

De minister van OWCS is op bestuurlijk niveau eindverantwoordelijk voor het ministerie. De SG is eindverantwoordelijk voor de ambtelijke organisatie en is belast met de operationele bedrijfsvoering van het gehele ministerie. Het ministerie wordt aangestuurd door het MT, gevormd door de SG, de twee sectordirecteuren en de beleidsdirecteur. De sectordirecteuren zijn verantwoordelijk voor de leiding van een sector en de invulling en uitvoering van het vastgestelde beleid binnen de sector. De beleidsdirecteur stuurt de beleidsorganisatie aan. De Onderwijsinspectie valt rechtstreeks onder de minister.

Kenmerkend voor dit ministerie is dat de feitelijke uitvoering binnen alle beleidsdomeinen voor het overgrote deel plaats vindt buiten het ministerie. Deze uitvoering vindt immers plaats in scholen, instellingen voor hoger onderwijs, culturele instellingen, sportorganisaties en uitvoerende stichtingen.

REGEERPROGRAMMA 2022-2025
**OP WEG NAAR HERSTEL EN
EEN BETERE KWALITEIT VAN
LEVEN VOOR HET VOLK**

DE PRIORITEITEN

1. Beleidsdomein Onderwijs

Binnen dit domein staat centraal het realiseren van beleid waarin alle onderwijssoorten optimaal zijn ingericht en waarin sprake is van een optimale doorstroom van leerlingen. Voor de periode 2022-2025 worden onderstaande strategische doelstellingen nagestreefd.

1.1 Duurzaam versterken van de kwaliteit van het onderwijs					
Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG	
1.1.1 Non formele educatie	1.1.1.1 Nulmeting kwaliteit voor- en naschoolse educatie	2022		4	
	1.1.1.2 Versterken toezicht op de naleving en het handhaven van LV Kinderopvang Curaçao	2023		4	
	1.1.1.3 Uitvoeren pilotproject Brede Scholen	2022		4	
1.1.2 Formele educatie (fo, fso, vsbo, sbo, havo, vwo)	1.1.2.1 Nulmeting Onderwijs en implementatie aanbevelingen	2021	G1.1	4	
	1.1.2.2 Ontwikkelen en uitvoeren beleid en wet- en regelgeving voor speciaal, beroeps- en hoger onderwijs	2022		4	
	1.1.2.3 Reorganisatie infrastructuur vsbo	2021		4	
	1.1.2.4 Voorbereiden reorganisatie technisch onderwijs	2022		4	
	1.1.2.5 Financieren van remediering onderwijs-achterstanden	2022		4	
	1.1.2.6 Oprichten cluster 4 voor leerlingen met geestelijke en gedragsproblemen conform Transitie-model SO	2023		4	
1.1.3 Doorlopende educatie en vorming	1.1.3.1 Het promoten van studeren in de regio en zorgdragen voor accreditatie voor bepaalde studies	2023		4	
	1.1.3.2 Ontwikkelen en vaststellen beleid voor bij- en herscholing volwassenen o.a. bij baanverlies (i.s.m. EO en SOAW)	2023		4	
	1.1.3.3 Interministerieel tweede kans trajecten i.s.m. Justitie en SOAW (sociaal vormingstraject)	2021	H.18	4	
	1.1.3.4 Bevorderen van het lezen middels subsidie aan Biblioteka Nashonal	∞		4	

1.1 Duurzaam versterken van de kwaliteit van het onderwijs

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
1.1.4 Taalontwikkeling	1.1.4.1 Implementatie Nationaal Onderwijs en Taalbeleid	2022		4
1.1.5 Leermiddelen	1.1.5.1 Financieren en logistiek van duurzame leermiddelen (Enseñansa liber Kòrsou)	∞		4
	1.1.5.2 Ontwikkelen uitvoeringsbeleid en financiering van leermiddelen voor slechtzijnde leerlingen	2022		4
1.1.6 Basisvoorzieningen voor leerlingen	1.1.6.1 Reorganiseren schooltransport	2022		4
	1.1.6.2 Reorganiseren schooluniform	2023		4
1.1.7 Leerlingenzorg/ondersteuning	1.1.7.1 Orthopedagogische ondersteuning en begeleiding voor fo- en so-leerlingen en docenten	2022		4
	1.1.7.2 Versterken traject opvang en nazorg voor studenten in het buitenland ten einde studiesucces te bevorderen	2022		4
1.1.8 Schoolveiligheid en preventie	1.1.8.1 Vaststellen en uitvoeren schoolveiligheidsbeleid en wet- en regelgeving	2023		4
1.1.9 Doorlopende deskundigheidsbevordering leerkrachten	1.1.9.1 Deskundigheidsbevordering van het onderwijspersoneel	∞		4
	1.1.9.2 Optimaliseren Lerarenopleiding Funderend Onderwijs (LOFO)	2023		4
1.1.10 Toezicht en handhaving	1.1.10.1 Het versterken en beter equiperen van de leerplicht unit	2022		4
	1.1.10.2 Toezien op uitvoering van leerplicht en onderwijswetgeving	∞		4

1.2 Het creëren van een infrastructuur dat toegankelijk is en voldoet aan de moderne eisen

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
1.2.1 Schoolgebouwen	1.2.1.1 Moderniseren Schoolgebouwen	2021	G1.2	4
1.2.2 Digitalisering	1.2.2.1 Uitvoeren Programma Digitaliseren Onderwijs	2022		4

1.3 Zorgdragen voor een effectieve en efficiënte bekostigingssystematiek dat garandeert dat onderwijs als voorziening betaalbaar is voor de gemeenschap

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
1.3.1 Bekostigings-systematiek	1.3.1.1 Vernieuwing onderwijs bekostiging stelsel (V&V-stelsel)	2022		4
	1.3.1.2 Bekostiging openbaar en bijzonder onderwijs	∞		4
	1.3.1.3 Afrekenen met schoolbesturen	2022		4
	1.3.1.4 Normering overdracht aan Universiteit	2023		4
	1.3.1.5 Optimaliseren rechtspositie aangelegenheden onderwijs-personeel, waaronder van A naar B en vakantiedagen niet onderwijzend personeel	2022		4
1.3.2 Studiefinanciering	1.3.2.1 Ontwikkelen en vaststellen beleid en wetgeving studiefinanciering	2022		4

2. Beleidsdomein Wetenschap

Binnen het wetenschapsdomein is het streven om een onderzoek klimaat te realiseren dat uitnodigt tot goede wetenschapsbeoefening en tot het maken van verbindingen met lokale en internationale wetenschappelijke instellingen.

2.1 Wetenschap wordt ingezet als instrument voor kennis vermeerdering, ontwikkeling en innovatie van het land

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
2.1.1 Dataverzameling en onderzoek	2.1.1.1 Ontwikkelen van strategisch wetenschap en innovatiebeleid en wet- en regelgeving	2022		1-17
	2.1.1.2 Bijdragen aan wetenschappen via het verstrekken van subsidies	∞		1-17
2.1.2 Vergroten kennis en capaciteit	2.1.2.1 Organiseren van een jaarlijks wetenschap congres om de lokale kennisvoorraad op het gebied van wetenschap te verhogen	2023		1-17
	2.1.2.2 Aanbieden van subsidies voor promotie-onderzoeken voor lokale onderzoekers	2024		1-17

3. Beleidsdomein Cultuur

Cultuur omvat meer dan de culturele uitingen en vieringen. Binnen dit domein worden activiteiten uitgevoerd gericht op het ontwikkelen van cultureel bewustzijn en actieve culturele participatie van alle Curaçaoënaars, zodat zij zich evenwichtig kunnen ontwikkelen. Daarmee geeft het ook een impuls aan natievorming en aan het bij elkaar brengen van de verschillende culturele identiteiten. De aandacht wordt met name gericht op cultuureducatie.

3.1 Duurzaam versterken van natievorming, sociale cohesie en identiteitsontwikkeling middels cultuur (participatie)

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
3.1.1 Subsidieverstrekking	3.1.1.1 Het aanscherpen van het subsidiebeleid en de evaluatie van in te kopen producten binnen het beleidsdomein Cultuur	2022		
	3.1.1.2 Versterken toezicht en controle op naleving subsidievoorwaarden	2022		
3.1.2 Cultuureducatie en participatie	3.1.2.1 Implementatie van cultuurbeleid, waarbij cultuur een plaats krijgt in het onderwijs curriculum	2022		4
	3.1.2.2 Subsidie beschikbaar stellen ter bevordering van cultuurparticipatie alle ingezetenen	∞		10
	3.1.2.3 Uitvoeren pilotproject cultuureducatie gericht op drop-outs	2022		10
	3.1.2.4 Subsidie beschikbaar stellen voor organiseren van nationale vieringen en evenementen	∞		
	3.1.2.5 Subsidie beschikbaar stellen ter bevordering van kunstzinnige vorming	2022		
	3.1.2.6 Subsidie beschikbaar stellen om theater maken onder jongeren te stimuleren en bevorderen	2022		

3.2 Behoud van en dichterbij brengen van het materiële en immateriële cultureel erfgoed van Curaçao (lokaal en internationaal)

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
3.2.1 Conservering en ontsluiting cultureel erfgoed	3.2.1.1 Subsidie beschikbaar stellen om programma's te ontwikkelen om bewustwording te vergroten met betrekking tot materieel en immaterieel erfgoed gericht op alle groepen die cultureel erfgoed onderzoeken, ontwikkelen en cultiveren	2022		
	3.2.1.2 Behoud en beheer collecties (musea)	∞		

3.3 Het creëren van een basisinfrastructuur dat voldoet aan de moderne eisen en toegankelijk is voor alle cultuuruitingen en iedere burger

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
3.3.1 Effectieve en adequate culturele basisinfrastructuur	3.3.1.1 Ontwerp en bouw Nationaal Theater	2021		
	3.3.1.2 Inrichten van het Nationaal Cultuur Instituut	2022		

4. Beleidsdomein Sport

Binnen dit domein ligt de focus op het realiseren van en breed aanbod aan sportvoorzieningen en het

4.1 Het bewerkstelligen van een bevolking die middels sport gezond, vitaal en weerbaar is

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
4.1.1 Subsidieverstrekking	4.1.1.1 Het aanscherpen van het subsidiebeleid en de evaluatie van in te kopen producten binnen het beleidsdomein Sport	2022		
	4.1.1.2 Versterken toezicht en controle op naleving subsidievoorwaarden	2022		
4.1.2 Stimulering van sportparticipatie	4.1.2.1 Ontwikkelen wet- en regelgeving o.b.v. het sportbeleid	2022		3
	4.1.2.2 Subsidie beschikbaar stellen t.b.v. het organiseren van sportactiviteiten voor alle ingezetenen	∞		3
	4.1.2.3 Subsidie beschikbaar stellen t.b.v. deskundigheidsbevordering binnen de georganiseerde sport	∞		3
	4.1.2.4 Subsidie beschikbaar stellen t.b.v. ondersteuning van sportverenigingen	∞		3
	4.1.2.5 Subsidie beschikbaar stellen t.b.v. schoolzwemmen	∞		3
4.1.3 Sporteducatie en topsport	4.1.3.1 Begeleidingsprogramma Toptalent en onderwijs (internationaal)	2023		4
4.1.4 Verbeteren sportfaciliteiten	4.1.4.1 Operationaliseren van Sportfonds t.b.v. (onderhoud) sportfaciliteiten	2022		3
	4.1.4.2 Gefaseerd voortzetten traject beheersovereenkomsten sportvelden	2021		3

MINISTERIE VAN
**SOCIALE
ONTWIKKELING,
ARBEID EN WELZIJN**

RUTHMILDA LARMONIE-CECILIA

MINISTER VAN ONDERWIJS, WETENSCHAP, CULTUUR EN SPORT

MOTIVATIE EN AMBITIE

Ik heb de ministerschap van het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (SOAW) aanvaard, omdat ik samen met alle andere inwoners mij verbind om op de eerste plaats bij te dragen aan een voorspoedig en welvarend Curaçao. Ondanks deze precaire situatie, ga ik vol moed aan de slag om een sociale transformatie op Curaçao te realiseren. Een transformatie waarbij de overheid in één eenduidige richting zal kijken en een missie gedreven beleid gaat leiden die de kansen zal vergroten om een toekomstbestendig en veerkrachtig sociale economie te ontwikkelen.

In deze zal de focus voornamelijk liggen op het versterken van de maatschappelijke veerkracht van Curaçao opdat het land in staat is om in de toekomst terug te kunnen veren na schokkende en traumatische gebeurtenissen en deze zo zelfstandig mogelijk op te vangen. Het is mijn ambitie dat het land in staat is om steeds meer kansen te creëren, zodat de burger verder kan participeren aan de sociaal-maatschappelijke en economische leefwereld.

Mijn beleid richt zich op alle groepen binnen onze gemeenschap en op het creëren van de nodige voorwaarden voor voortdurende sociale ontwikkeling. Om dit doel te verwezenlijken zullen de verschillende sectoren van het ministerie worden versterkt.

1. De sector van Sociale Ontwikkeling om te kunnen ondersteunen en bij te dragen aan een sociaaleconomisch beleid rondom de familie in alle wijken van Curaçao.
2. De sector van Arbeid om gunstige mogelijkheden te kunnen creëren met gelijkwaardige arbeidsomstandigheden voor de inwoners die op zoek zijn naar werk.
3. De sector van Familie en Jeugd om onze families te kunnen versterken om zo ruimte te creëren waarin de mens gewaardeerd en gerespecteerd wordt, zodat hij/zij zich kan blijven ontwikkelen om een onafhankelijk en voorbeeldig inwoner te zijn.

MISSIE

Het ministerie van SOAW heeft als streven om het roer over te nemen en samen met alle burgers, ondernemingen en instituties van het land Curaçao, de sociale ontwikkeling en het welzijn van de inwoners te stimuleren, richting een duurzame, gezonde, vriendelijke, zekere en constructieve omgeving met stimulans en werk, studie en een leven onder geëmancipeerde omstandigheden. Met betrekking tot het welzijn van families en jongeren, zal Arbeid en Sociale Ontwikkeling een centrale plek hierin bekleden.

Het ministerie maakt zich sterk voor:

1. Bevorderen van participatie, sociale cohesie en een bemiddelingscultuur in buurten en wijken;
2. Empowerment van inwoners van Curaçao door het versterken van de toegang tot netwerken;
3. Bevorderen van de gezonde ontwikkeling van het kind, versterken van de functie van de familie;
4. Het bieden van integrale (keten)zorg aan families, jeugdigen en kwetsbare groepen in de samenleving;
5. Bescherming van de rechten⁴ van de familie en de jeugd en de kwetsbare groepen in de samenleving;
6. Stimuleren van de toegang tot de arbeidsmarkt, goede arbeidsrelaties, en een evenwichtige sociale zekerheid en sociale rechtvaardigheid;
7. Het behartigen van de belangen van het land Curaçao op de beleidsterreinen sociale ontwikkeling, familie en jeugd en arbeid in Koninkrijks-, regionaal- en internationaal verband⁵.

---

4. Waaronder Universele verklaring van de Rechten van de Mens, Handvest van de Verenigde Naties ter bescherming en bevordering van de mensenrechten van bejaarden, Verklaring inzake de Rechten van personen met een beperking, Internationaal verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten en het Verdrag Rechten van het Kind.
5. Waaronder de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO), Organen voor het Verdrag inzake de Rechten van het Kind en het Vrouwenverdrag (CEDAW).

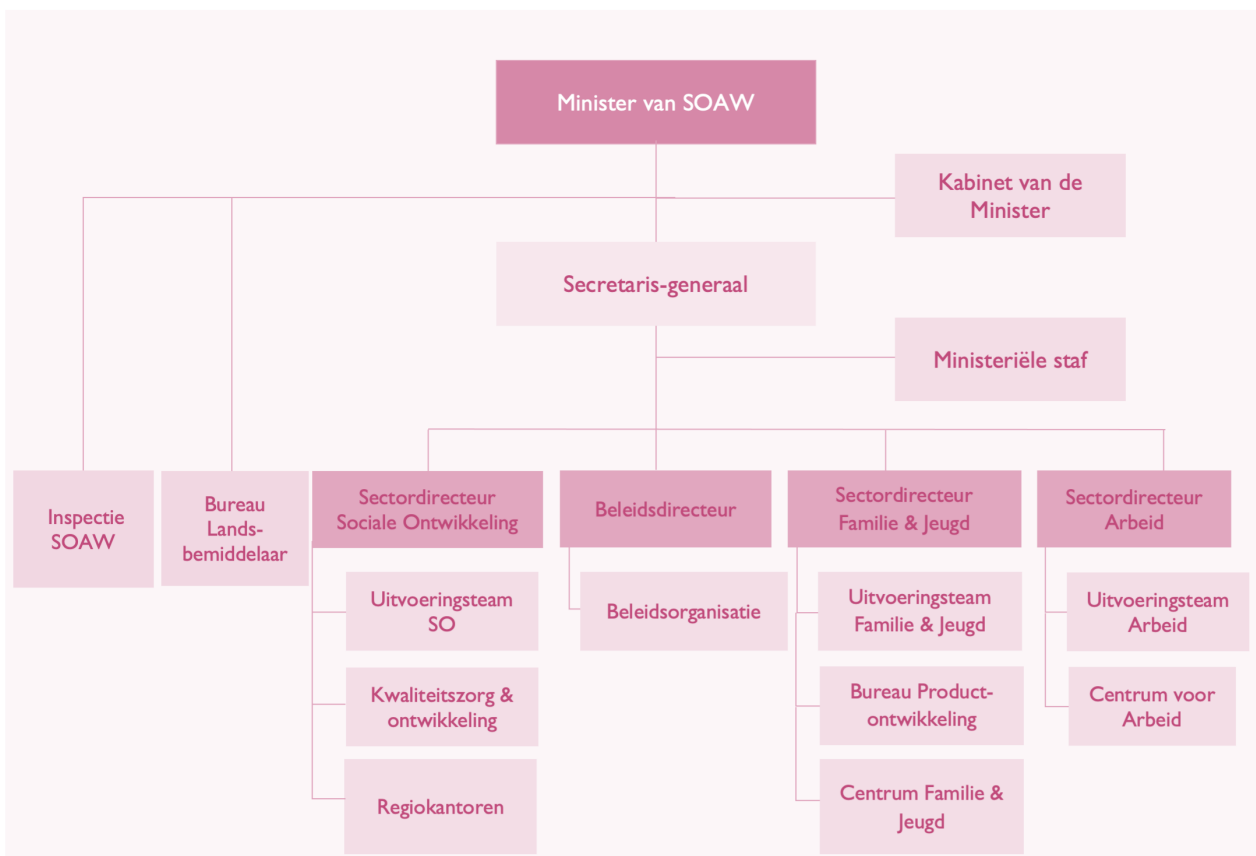
REGEERPROGRAMMA 2022-2025
**OP WEG NAAR HERSTEL EN
EEN BETERE KWALITEIT VAN
LEVEN VOOR HET VOLK**

ORGANISATIESTRUCTUUR

De minister van SOAW is op bestuurlijk niveau eindverantwoordelijk voor het ministerie. De SG is op ambtelijk niveau eindverantwoordelijk voor de ambtelijke organisatie en is belast met de operationele bedrijfsvoering van het gehele ministerie. Het ministerie wordt aangestuurd door het MT.

Het ministerie wordt bijgestaan door de Beleidsorganisatie met uitgangspunt een integraal georganiseerde beleidsorganisatie die werkzaam is op het hele, brede terrein van het ministerie. De sectoren dragen zorg voor de uitvoering van dit beleid. Onder de sector Sociale Ontwikkeling (SO) ressorteren het uitvoeringsteam SO, kwaliteitszorg & ontwikkeling en de regiokantoren. Onder de sector Familie & Jeugd (F&J) ressorteren het uitvoeringsteam F&J, het bureau productontwikkeling en het centrum voor familie en jeugd.

Onder de sector Arbeid ressorteren het uitvoeringsteam arbeid en het centrum voor arbeid. De Inspectie SOAW is verantwoordelijk voor het houden van toezicht en inspectie activiteiten en valt rechtstreeks onder de minister. De kerntaak van het Bureau Landsbemiddelaar is het bewaken, handhaven, bevorderen en herstellen van de arbeidsrust en vrede in de private sector van de Curaçaose arbeidsmarkt. Tevens heeft de Landsbemiddelaar de taak van advisering van de gezagsdragers, werkgevers en vakbonden met betrekking tot arbeidsaangelegenheden. De Ministeriële Staf bestaat uit ondersteuners ten behoeve van de minister, de SG en het MT. Als laatste is het Kabinet van de Minister verantwoordelijk voor het ondersteunen van de minister bij de uitvoering van zijn of haar taken.

REGEERPROGRAMMA 2022-2025
**OP WEG NAAR HERSTEL EN
EEN BETERE KWALITEIT VAN
LEVEN VOOR HET VOLK**

DE PRIORITEITEN

Het ministerie van SOAW zal gedurende deze regeerperiode zich richten op vier beleidsdomeinen namelijk, mens, werk, wijk en institutionele versterking. Op deze manier zal het ministerie streven om het opgestelde motto één familie, één wijk, één land opgenomen in het regeerakkoord na te leven.

1. Beleidsdomein Werk

Binnen dit domein staat centraal het voorbereiden van mensen zodat ze meer kans van slagen hebben op de arbeidsmarkt. Aan de ene kant wordt gefocust op het verhogen van arbeidsparticipatie en aan de andere kant het actualiseren en naleven van de arbeidswetgeving. Voor de periode 2022-2025 wordt één strategische doelstelling nagestreefd.

1.1 Mensen voorbereiden zodat ze meer kans van slagen hebben op de arbeidsmarkt				
Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
1.1.1 Verhogen van arbeidsparticipatie	1.1.1.1 Herstructureren en optimaliseren van de sector Arbeid	2022		8
	1.1.1.2 Het uitvoeren van het project Mil hoben na trabou	2022		1
	1.1.1.3 Opstellen en implementeren van het arbeidsmarktbeleid	2022	E.1	8
	1.1.1.4 Het verder uitwerken en implementeren van de interministeriële arbeidsmarkt dashboard	2022		8
1.1.2 Actualiseren arbeidswetgeving	1.1.2.1 Revisie Arbeidswetgeving Curaçao ter bevordering van een optimaal functionerende arbeidsmarkt	2022		8
	1.1.2.2 Implementatie van de Landsverordening ter bevordering van de werkgelegenheid voor werkzoekenden tussen 18 en 30 jaar	2022		1
1.1.3 Naleving wetgeving	1.1.3.1 Het versterken van arbeidscontroles ter toetsing van het naleven van vigerende wet-en-regelgeving m.b.t. arbeidsomstandigheden- en arbeidsvoorwaarden	2022		8

2. Beleidsdomein Mens

Binnen dit domein staat centraal de duurzame ontwikkeling van families en wijken. De focus licht op het versterken van de levenskwaliteit van de Curaçaose burger en het realiseren van een adequaat voorzieningenniveau voor zorg- en hulpbehoevenden. Voor de periode 2022-2025 worden twee strategische doelstellingen nagestreefd.

2.1 Duurzaam versterken van de levenskwaliteit van de Curaçaose burger					
Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG	
2.1.1 Adequaate voorzieningenniveau voor zorg- en hulpbehoevenden	2.1.1.1 Herzien en uitvoeren van beleidsdocument Beleidskader Jeugdzorg en Landsbesluit Jeugdhulpverlening	2023		10	
	2.1.1.2 Actieplan Internationaal verdrag Rechten van het Kind (IVRK)	∞		10	
	2.1.1.3 De kindertelefoon app evalueren en optimaliseren	2023		10	
	2.1.1.4 Aanbieden cursus jongerendebat	2023		10	
	2.1.1.5 Het bieden van verzorging (voedsel, alg. hygiëne) aan burgers in geval van calamiteit	2023		10	
	2.1.1.6 Realiseren bouw bejaarden-complex Banda Ariba	2022		11	
	2.1.1.7 In samenwerking met VVRP opstellen programma van eisen (onderdeel sociale eisen) m.b.t. het verbeteren van de infrastructuur van de binnenstad voor personen met een fysieke beperking	2024		11	
	2.1.1.8 Opzetten en operationaliseren van een schuldhulpverleningstraject	2024		1	
	2.1.1.9 Implementeren algemeen werkgeverspensioen gericht op het hebben van een deugdelijk bestaansminimum	2024		1	
	2.1.1.10 Creëren van Noodfonds t.b.v. een sociaal vangnet voor de meest kwetsbaren in onze gemeenschap	2023		1	
	2.1.1.11 Hervorming sociale fondsen en voorzieningen	2022	E.4	1	
	2.1.1.12 Waarborgfonds Eigenwoning als eerste opvang ter dekking bij baanverlies, arbeidsongeschiktheid, inkomensdaling, partner overlijden en/of echtscheiding	2023		1	

3. Beleidsdomein Wijk

Binnen dit domein staat centraal de duurzame en integrale wijkontwikkeling waar adequate hulpverlening aangeboden wordt en de sociale infrastructuur in wijken wordt verbeterd ter verhoging van de buurtparticipatie en sociale cohesie.

3.1 Duurzaam integrale wijkontwikkeling gericht op de mens

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
3.1.1 Adequate & integrale hulpverlening in de wijk conform het 'plan nashonal pa bario'	3.1.1.1 Bestrijden van buitensluiting en sociale isolatie	2024		10
	3.1.1.2 Introductie "Opbouwwerkers in de wijk" met een signalerende rol	2024		10
	3.1.1.3 Introductie intensieve gezinsbegeleiding als effectieve wijkgerichte gezinsaanpak	2023		10
	3.1.1.4 Opstellen Opvoedvisie op Curaçao als effectieve wijkgerichte gezinsaanpak	2024		10
	3.1.1.5 Het bieden van opvoedingsondersteuning aan opvoeders (Triple P)	∞		10
	3.1.1.6 Opstellen Beschermingscode huiselijk/relatieve geweld & kindermishandeling	2023		10
	3.1.1.7 Voortzetten project "Veiligstellen bedreigde families en hun kinderen"	∞		10
	3.1.1.8 Het bestrijden van prostitutie onder jongeren	∞		10
3.1.2 Verbeterde sociale infrastructuur, buurtparticipatie en leefbaarheid in de wijk en omgeving	3.1.2.1 Samenwerkingsrelatie met SEFBA intensiveren teneinde projecten in de wijken te organiseren ter bevordering van de leefbaarheid voor zowel ouderen als jongeren, met name kleine kinderen	2023		11
	3.1.2.2 Renovatie Buurtcentra Buena Vista en Otrobanda ten behoeve van buurtparticipatie en duurzame wijkontwikkeling	2023		11
	3.1.2.3 Multifunctioneel centrum Otrobanda met als doel verhoogde buurtparticipatie en leefbaarheid in de wijk en omgeving	2023		11
	3.1.2.4 In samenwerking met het ministerie van VVRP, bouwen van sociale woningen, teneinde de woningnood te verlichten	2022		11

4. Domein Institutionele Versterking

Het ministerie van SOAW zal versterkt worden ter verhoging van de kwaliteit van de dienstverlening aan de bevolking van Curaçao.

4.1 Versterken functioneren Ministerie SOAW

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
4.1.1 Verbeteren imago van het ministerie van SOAW	4.1.1.1 Opstellen en uitvoeren Roadmap ter optimalisatie van het ministerie van SOAW	2023		16

4.2 Het efficiënter en effectiever inkopen van hulpverlening- en dienstverleningsaanbod

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
4.2.1 Inkopen van hulp- en dienstverlening	4.2.1.1 Operationaliseren Subsidie en Overdrachten Unit ter verhoging van de efficiëntie en effectiviteit van de hulpverlening- en dienstverleningsaanbod t.b.v. de gemeenschap	2022		10

MINISTERIE VAN
**VERVOER, VERKEER
EN RUIMTELIJKE
PLANNING**

CHARLES COOPER

MINISTER VAN VERVOER, VERKEER EN RUIMTELIJKE PLANNING

MOTIVATIE EN AMBITIE

Als minister van het ministerie van VVRP wil ik me inzetten voor de verbetering van de infrastructuur van Curaçao. Ik beschouw infrastructuur als een “kind” van mij en heb daarom met veel verdriet moeten constateren dat onze infrastructuur de afgelopen jaren in alle opzichten achteruit is gegaan. Ik ben me ervan bewust dat de oorzaken van deze achteruitgang op het financiële, technische en organisatorische vlak liggen en wil daarom met een ambitieus plan dit infrastructureel vraagstuk oppakken. Infrastructuur omvat veel meer dan alleen maar wegenonderhoud en wegeaanleg. Ook riolen, bermen, pleinen, straatverlichting, e.d. vallen hieronder.

Maar ook op het gebied van luchtvaart, scheepvaart, wonen, werken en verkeersveiligheid staat het ministerie van VVRP veel te doen. Mijn doel is om ervoor te zorgen dat in deze regeerperiode de problematiek van de luchtvaart en scheepvaart wordt opgelost en dat het ministerie van VVRP middels een betere infrastructuur, gerichte grondontwikkeling en ruimtelijke sturing een duidelijke bijdrage levert aan een duurzaam, leefbaar en welvarend Curaçao.

MISSIE

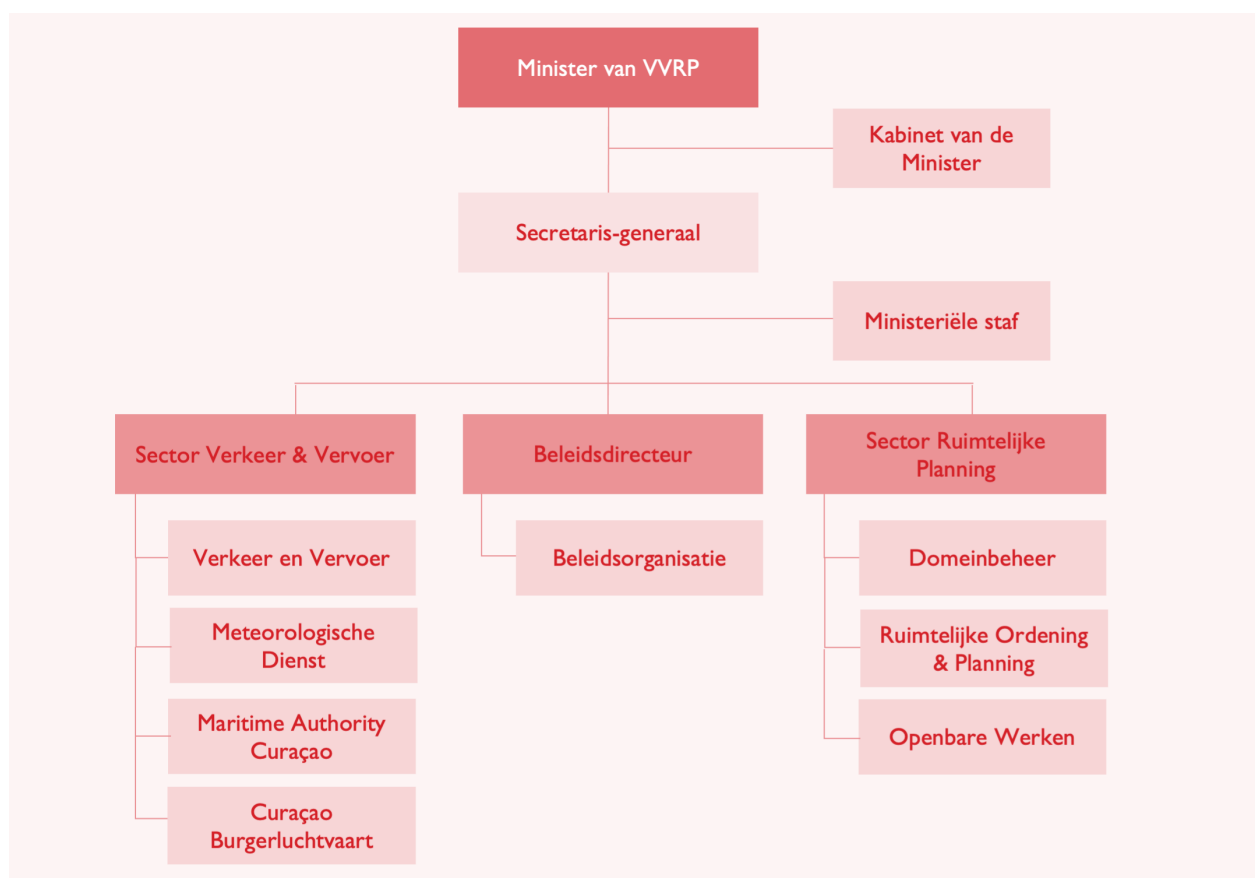
Het ministerie van VVRP draagt zorg voor een duurzame ontwikkeling van verkeer, vervoer en ruimtelijke planning waarbij “heel”, “veilig”, en “schoon” centraal staan. Het ministerie is een organisatie waarbinnen vernieuwende instrumenten worden gebruikt om het land leefbaar en bereikbaar te houden.

De missie gaat in het bijzonder in op de volgende kernpunten:

1. Betrouwbare (inter)nationale verbindingen;
2. Betrouwbare bescherming van de samenleving tegen gevaarlijke weersomstandigheden;
3. Duurzame ontwikkeling en een continu streven naar een optimale benutting van de ruimte en inrichting ervan met infrastructuur en een adequate (volks)huisvesting;
4. Bijdragen aan het ontwikkelen van (inter)nationale wet- en regelgeving alsook de handhaving hiervan.

ORGANISATIESTRUCTUUR

Het ministerie van VVRP wordt bijgestaan door de Beleidsorganisatie met uitgangspunt een integraal georganiseerde beleidsorganisatie die werkzaam is op het hele, brede terrein van het ministerie. De sectoren dragen zorg voor de uitvoering van dit beleid. Het ministerie van VVRP kent twee sectoren. Onder sector Verkeer en Vervoer ressorteren de uitvoeringsorganisaties Meteorologische Dienst, Maritieme Autoriteit en Curaçaose Burgerluchtvaart Autoriteit. Onder sector Ruimtelijke Planning ressorteren Domeinbeheer, Ruimtelijke Ordening en Planning, en Openbare Werken als uitvoeringsorganisaties. Verder bestaat de Ministeriële Staf uit ondersteuners ten behoeve van de minister, de SG en het MT. Als laatste is het Kabinet van de Minister verantwoordelijk voor het ondersteunen van de minister bij de uitvoering van zijn of haar taken.

REGEERPROGRAMMA 2022-2025
**OP WEG NAAR HERSTEL EN
EEN BETERE KWALITEIT VAN
LEVEN VOOR HET VOLK**

DE PRIORITEITEN

Het ministerie van VVRP zal gedurende deze regeerperiode zich richten op de beleidsdomeinen verkeer en vervoer, meteorologie en geofysische verschijnselen, infrastructuur en ruimtelijke planning, telecommunicatie en regulering en het overheidsapparaat. Op deze manier zal het ministerie streven om het opgestelde motto: een duurzame ontwikkeling van verkeer, vervoer en ruimtelijke planning, opgenomen in het regeerakkoord na te leven.

1. Beleidsdomein Verkeer en Vervoer

Binnen dit domein staat centraal het realiseren van een toegankelijker Curaçao op een veilige en billijke manier, via lucht-, maritiem- en landverkeer. Hierbij is het van belang dat Curaçao beschikt over een veilig en betrouwbaar vervoersysteem op openbare wegen waarbij verkeersdeelnemers zich veilig vanuit elke locatie op Curaçao naar een andere locatie kunnen verplaatsen. Daarnaast dient het land te beschikken over een effectief en efficiënt systeem van toezicht op de veiligheid en bereikbaarheid van verkeer ter zee en in de lucht. Dit resulteert in een verbeterde bereikbaarheid van Curaçao (luchtvaartverbindingen) met andere landen.

Onderstaand wordt ingegaan op de prioriteiten voor de periode 2022-2025.

1.1 Het realiseren van een veilig, effectief en efficiënt systeem van verkeer en vervoer te land, ter zee en in de lucht					
Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG	
1.1.1 Veilig en betrouwbaar vervoerssysteem	1.1.1.1 Hervorming van Openbaar Vervoer incl. een mobiliteitsplan	2022		11	
	1.1.1.2 Optimaliseren keuring van motorrijtuigen	2023		11	
	1.1.1.3 Verhogen van de verkeersveiligheid, waaronder een agressieve informatie-campagne verkeersveiligheid	2022		11	
1.1.2 Veiligheid en bereikbaarheid van verkeer ter zee	1.1.2.1 Voorbereidingen treffen voor de International Maritime Organization (IMO) Audit	2022		9	
1.1.3 Veiligheid en bereikbaarheid van verkeer in de lucht	1.1.3.1 ICAO Audit/Categorie 1 traject	2022		9	
	1.1.3.2 Geoptimaliseerde connectiviteit (luchtvaartverbindingen zijn uitgebreid en voldoen aan de vereisten)	2022		9	

2. Meteorologie en geofysische verschijnselen

Het ministerie van VVRP draagt zorg voor het toezicht op de uitvoering van nationale en internationale juridische en beleidsmatige kaders inzake meteorologie, klimatologie en andere geofysische omstandigheden. Onderdeel van haar taak is het bewaken van meteorologische en geofysische condities door metingen en informatie-uitwisseling met nationale en internationale organisaties. Dit is van belang zowel voor het internationale lucht- en zee verkeer als voor het algemeen publiek. Het streven is om de samenleving bewust te maken en beter voor te bereiden op klimaat- en weersituaties.

2.1 Het verhogen van de weerbaarheid van de gemeenschap tegen extreme weersomstandigheden en geofysische verschijnselen

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
2.1.1 Klimaat en meteorologie	2.1.1.1 Beleidsontwikkeling inzake klimaatontwikkeling (Curaçao Climate Change Network)	2022		11
	2.1.1.2 Verdere optimalisering Meteorologische Dienstverlening	2022		11

3. Beleidsdomein Infrastructuur & Ruimtelijke Planning

Voor economische groei en de leefbaarheid maken en houden van het land is verbetering van de infrastructuur en ruimtelijke planning van cruciaal belang. De uitdagingen zijn groot en focus en prioritering zijn noodzakelijk. De aandacht wordt gericht op het realiseren van een goed en veilig functionerende fysieke onder- en bovengrondse infrastructuur en openbare voorzieningen. Andere aandachtgebieden zijn (volks)huisvesting en ruimtelijk ordening.

3.1 Het creëren van een aangename leef- en woonsituatie

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
3.1.1 Onder- en bovengrondse infrastructuur en openbare voorzieningen	3.1.1.1 Beheer en onderhoud van wegen infrastructuur/ Uitvoering wegenplan	2022		11
	3.1.1.2 Beheer en onderhoud afvalwater-zuiveringsstelsel	2022		11
	3.1.1.3 Beheer en onderhoud van systeem voor afvoer van hemelwater	2022		11
	3.1.1.4 Toegankelijke kustgebieden	2022		11
	3.1.1.5 Modernisering van het beheer van de straatverlichting	2022		
	3.1.1.6 Het verhalen van de kosten van veroorzaakte schade aanw het straatmeubilair	2022		11
	3.1.1.7 Aanpak problematiek Klein Curaçao in samenwerking met ministeries GMN en EO	2022		11

3.1 Het creëren van een aangename leef- en woonsituatie

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
3.1.2 Bebouwde omgeving en betaalbare woningaanbod	3.1.2.1 Optimaliseren van het vergunningstelsel bouwvergunning	2022	E.6	11
	3.1.2.2 Verbeteren volkshuisvesting beleid	2022		11
	3.1.2.3 In samenwerking met het ministerie van SOAW, bouwen van sociale woningen, teneinde de woningnood te verlichten	2022		11
	3.1.2.4 Het verkopen van sociale woningen met inwoners die meer dan 2 jaar gebruikmaken van de woningen	2022		11
	3.1.2.5 Aanpak illegale occupatie en bouw	2022	E.7	11
3.1.3 Ruimtelijke ordening	3.1.3.1 Ontwikkelen grondbeleid en ruimtelijke ordeningsbeleid	2022	E.7	11
	3.1.3.2 Optimalisatie basisregistratie adressen en gebouwen	2023		11

4. Beleidsdomein Telecommunicatie en regulering

Dit domein richt zich op het inzetten van instrumenten om de belangen van de consumenten te behartigen.

4.1 Het behartigen van de belangen van consumenten

Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG
4.1.1 Geoptimaliseerde telecommunicatie en regulering sector	4.1.1.1 Optimalisering en commercialisering van landcode CW	2022		9
	4.1.1.2 Implementatie Interconnection Management System (IMS)	2022		9
	4.1.1.3 Aanpak problematiek kwaliteit internet	2022		9
	4.1.1.4 Optimalisering dienstverlening, zodat Cpost "key player" wordt in de E-commerce.	2022		9
	4.1.1.5 Het plaatsen van community boxes	∞		9

5. Beleidsdomein Overheidsapparaat

Binnen dit domein ligt de focus op het inrichten en optimaliseren van het ministerie van VVRP opdat de wettelijke taken efficiënt en effectief uitgevoerd kunnen worden.

5.1 Het realiseren van een doelmatig werkend ministerie					
Focusgebied	Prioritaire projecten/activiteiten	Aanvang	LP	SDG	
5.1.1 Institutionele versterking	5.1.1.1 Herstructurering sector IRP waaronder versterking van de capaciteit van de UO ROP voor het bevorderen van de economie	2022		9	
	5.1.1.2 Het reviseren en actualiseren van diverse wet- en regelgeving ter bevordering van optimale ruimtelijke ordening (EOP), verkeer en vervoer en telecommunicatie van het land	2022		16	
	5.1.1.3 Verhogen Niet-Belasting Inkomsten (aandeel VVRP)	2022		16	
	5.1.1.4 Verbeteren financieel beheer VVRP	2022		16	
	5.1.1.5 In kaart brengen samenwerking relaties tussen ministeries VVRP, SOAW, EO en GMN	2022		16	

REGEERPROGRAMMA 2022-2025

**OP WEG NAAR HERSTEL EN
EEN BETERE KWALITEIT VAN
LEVEN VOOR HET VOLK**

Inhoud

Raad van Ministers

Redactie en coordinatie

Stichting Overheidsaccountantsbureau (SOAB)

Vormgeving

Directie Communicatie & Voorlichting (C&V)

REGEERPROGRAMMA 2022-2025

**OP WEG NAAR HERSTEL EN
EEN BETERE KWALITEIT VAN
LEVEN VOOR HET VOLK**